

Z IZREDNEGA KONGRESA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV NA JESENICAH

Le izobražen in socialistično vzgojen delavec bo sposoben izboljšati organizacijo dela in dvigniti storilnost

Ob zaključku minulega tedna so se v metropoli gorenjskih železar-
jev na Jesenicah zbrali predstavniki našega amaterskega prosvetnega de-
la k izrednemu kongresu. Jeseniški železarji so pripravili gostom nadvse
topel sprejem. S cvetjem in zastavami okinčano mesto, vrsta kulturnih
prireditev — gledaliških in koncertnih, med katerimi bi bile nekatere
vredne posebnosti (n. pr. vokalni koncert Slovenske filharmonije
najnovejših skladb slovenskih skladateljev na Kosovelove stihe), gostol-
jubnost in končno še lepo jesensko vreme, je tvorilo dovolj domače,
toplo in hkrati svečano vzdušje, ki ga je shod starih in mladih napred-
nih prosvetnih aktivistov Slovenije zaslužil. To je bil izredni kongres
Svobod in drugih prosvetnih društev Slovenije, ustanovni ob-
čni zbor nove programske enotne amaterske prosvetne organizacije, iz-
hajajoče iz zahtev, ki jih terjajo odločujoče sodelovanje našega delovne-
ga človeka na vseh popriških družbenega življenja. Njegovo pomembnost
je potrdila tudi prisotnost predstavnikov našega političnega življenja.
Tako so med drugimi kongresu prisostvovali: tov. Miha Marinko, Vida
Tomšičeva, Janko Rudolf in drugi.

Delo kongresa je vodilo predsedstvo,
ki so ga sestavljali tov. Regent, Kimov-
vec, Albreht, a med ostalimi tudi pred-
sednik celjske Svobode in mestne ob-
čine tov. Andrej Svetek. Po petju Inter-
nacionale je kongres, ki je zasedal v
lepo okrašeni dvorani Titovega doma,
to je v dvorani jeseniškega gledališča,
pozdravil in otvoril tov. Ivan Regent.
V svojem pozdravu je izrazil zadovolj-
stvo nad uspehi, ki smo jih po deset-
letnem napornem delu dosegli tako v
gospodarstvu kakor tudi v prosveti. Du-
hovne temelje temu našemu poletu so
položili prav naši delavski prosvetarji,
od katerih je premnog žrtvoval tudi
svoje življenje. Počasitev njihovega
spomina je kongres na Regentov pred-
log počastil z enominutnim molkom.
(Nadaljevanje na 6. strani)

POSŁANICA GENERALNEGA SEKRETARJA OZN NA DAN ZDRUŽENIH NARODOV

Dan Organizacije združenih narodov je letos bolj kot kdaj koli
prej dan, ko bodo milijoni ljudi vseh narodnosti in ver po vsem svetu
ponovno posvetili svoje misli ciljem Ustanovne listine OZN.

Deseta obletnica je seveda poseben dogodek, toda prepričan sem,
da je še drug razlog za čim bolj množično praznovanje tega dneva. Ta
razlog je vedno večje razumevanje človeške skupnosti našega sveta in
razumevanje skupne usode vseh narodov na njem, razumevanje, ki je
tako globoko vsajeno v misli in srca vseh nas.

Med nami so še precejšnje razlike, toda danes bolj kot prej
spoznavamo našo medsebojno odvisnost in razumemo, da je od nas
odvisna ohranitev miru na svetu. Atomski znanstveniki so nam s svo-
jimi odkritji dali dober opomin, da se bomo varovali medsebojnega uni-
čenja, ki bi ga pripeljala nova vojna brez zmage. Istočasno pa so nam
odprli možnosti za boljše življenje vseh narodov, možnosti, ki so bile
doslej za nas nedosegljive.

Mnogo smo se naučili od leta 1945 do danes. Nismo spoznali samo
težav izgradnje miroljubnega sveta, ampak tudi to, kaj bi nam lahko
takšen svet nudil in kako nujen je. Danes bolj odkrito priznavamo, da
OZN obstoja, toda ne da bi nas rešila, ampak da bi nam služila v na-
porih, ki si jih moramo enako deliti. Menim, da smo bolj pripravljeni
priznati dejstvo, da smo šele na začetku ustvarjalne bitke, ki bo v pri-
hodnjih letih še naprej velika naloga človeškega duha.

Naj nam praznovanje dneva Organizacije združenih narodov po-
maga dobiti modrost in moč za izpolnitev te naloge.

DAG HAMMERSKJOELD

S SEJE SVETA ZA GOSPODARSTVO PRI OLO V CELJU

Imobilizacija ter vpis posojila za hidroelektrarno v Vuhredu — veliki obveznosti celjskega okraja

Pretekli teden je bila pod vodstvom
tov. Nestla Zganka že druga seja sveta
za gospodarstvo Okrajnega ljudskega
odбора v Celju. Na začetku dela je na-
čelnik tajništva gospodarskega sveta
Ernest Zvar poročal o nekaterih naj-
važnejših pokazateljih gospodarstva v
celjskem okraju. Iz njegovega poročila
povzemamo le nekaj najbolj značilnih
ugotovitev:

V celjskem okraju je 39 rudarskih in
industrijskih podjetij, ki imajo hkrati
sedem obratov. Glavne značilnosti in-
dustrije celjskega okraja se kažejo v
24,9 milijardnih dinarjev vpisane vred-
nosti osnovnih sredstev ob koncu lan-
skega leta. Glede na to, da znaša se-
danja vrednost osnovnih sredstev pa
le okoli 14 milijonov dinarjev, sledi
ugotovitev, da je stopnja zastarelosti
industrije v celjskem okraju 58. Ta
stopnja se je v primeru z 1952. letom
izboljšala za 4, kar je rezultat obnav-
ljanja ter investicij v industriji.

V okraju sta najbolj zastareli tekstil-
na in usnjarska industrija in razen teh
tudi gradbeništvo. V nekaterih podjet-
jih teh panog znaša stopnja zastarelosti
celo 70 in več.

Vrednost industrijske proizvodnje v
lanskem letu je znašala 37,6 milijard
dinarjev. Plan za letošnje leto pa kaže,
da bo znašala vrednost te proizvodnje
40,7 milijard dinarjev, perspektive za
prihodnje leto pa kažejo na 41,4 mili-
jard dinarjev vrednosti celotne in-
dustrijske proizvodnje. Kapaciteta in-
dustrijske proizvodnje na osnovi sedanje
dinarske vrednosti znaša približno 52
milijard dinarjev.

V povprečju je celotna industrija
celjskega okraja lani izkoristila 72 %
svoji kapacitet, v letošnjem letu pa
se predvideva 78 % izkoriščanje. Lani
je bilo v industriji celjskega okraja
zaposlenih 19.164 delavcev, v letošnjem
pa se je ta številka že povečala na
20.746.

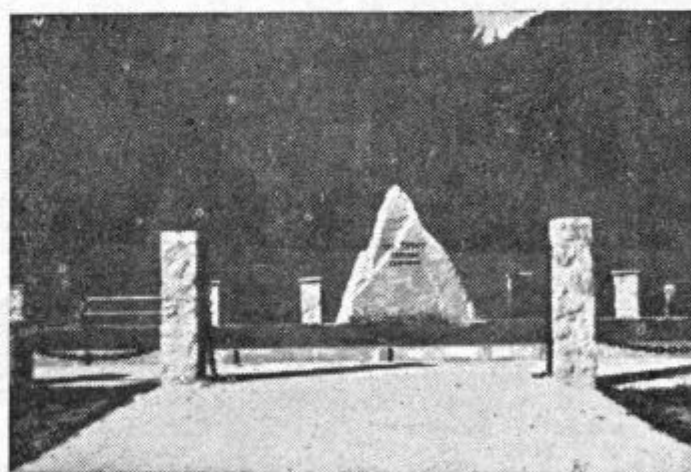
V novem celjskem okraju je nadalje
80 trgovin državnega sektorja ter 135
trgovin zadržnega sektorja lastništva.

Razen teh pa je tudi 12 grosističnih
podjetij. V vseh trgovinah celjskega
okraja je zaposlenih 2138 nameščenecv;
od tega števila je 59 % žensk. Poleg
tega je v trgovini tudi 186 vajencev.
Blagovni promet v trgovini narašča iz
leta v leto. Medtem, ko je 1953. leta
znašal 7 milijard dinarjev, se je lani
povečal na 8,6 milijard in je dosegel
v prvi polovici letošnjega leta 4,7 mi-
ljard dinarjev. Značilno je, da zavze-

ma nakup prehranbenih artiklov 51%
vsega prometa. Nič kaj razveseljiva pa
ni ugotovitev, da je lani trgovska in-
spekcija napisala 220 kazenskih prijav
zoper trgovske nameščenice z več kot
15 milijonov dinarjev kazni.

327 gostinskih obratov v celjskem
okraju, od tega 204 zasebnega sektorja
lastništva, je lani ustvarilo 832 mili-
jonov dinarjev prometa. Vzporedno z
(Nadaljevanje na 4. strani)

Dokler narod živi, se spominja svojih mrtvih junakov

Velik dolg, ki so nam ga zapustile
žrte narodnoosvobodilne borbe vsako
leto ob prazniku mrtvih zbudi v nas
spomine na težko, junaško preteklost.
S spomini junaške borbe so najbolj živo
povezani ljudi spomini na naše mrl-
je junake in med našim ljudstvom se
je že kar ukoreninila navada — ki je
prešla že v sveto dolžnost — da na
ta dan te spomine osvetlimo s liho
svečanimi praznovanji in komemoraci-
jami. Množična grobišča postanejo v
teh dneh pravi cvetlični vrlovi. Prav
tako pa se koplje cvelje tudi pred spo-
meniki padlih borcev, ki postajajo ved-
no bolj številni. Vsa ta skrb in po-
zornost je dokaz, da naš narod nikoli
noče in ne more pozabiti junakov, ki
so v najtežjih pogojih žrtvovali svoja
življenja v borbi za osvoboditev.

Meslo Celje in celjski okraj bosta
po svoji že vkoreninjeni tradiciji tudi
leto dostojno praznovala spomin žrtvam
za našo svobodo. Po vseh vaseh in tr-
gih našega okraja pridne roke skrbno
čistijo grobove padlih borcev. Spel bo-
do trume šolske mladine in odraslih
romale k tem svečičem, da se poklo-
nijo spominu padlih.

Najbolj živo v našem okraju pa se
ljudstvo spominja množičnega pomora
na Frankolovem in tako bo tudi letoš-
ni počitek teh nedolžnih žrtv nacistič-
nega zversiva množični obisk. Večjo
proslavo na Frankolovem bo organi-
ziral Tovarna emalirane posode. Prav

tako pa bodo proslave v večjem ali
manjšem obsegu tudi na vseh grobi-
ših v Celju. Na Slandrovem trgu bo
v torek dopoldne komemoracija, na
Trgu mučnikov bomo polagali vence
našim žrtvam, popoldne pa bo proslava
tudi na Mesnem pokopališču.

Vsa ta vsakoletna pozornost do naših
dragih padlih izpričuje dejstvo, da se
tem žrtvam nikoli ne bomo izneverili
in da se bo slovenski in jugoslovanski
narod večno s spoštovanjem in hvaleč-
nostjo spominjal svojih mrtvih juna-
kov.

SPOMINSKE KOMEMORACIJE NA DAN MRTVIH BODO V CELJU:

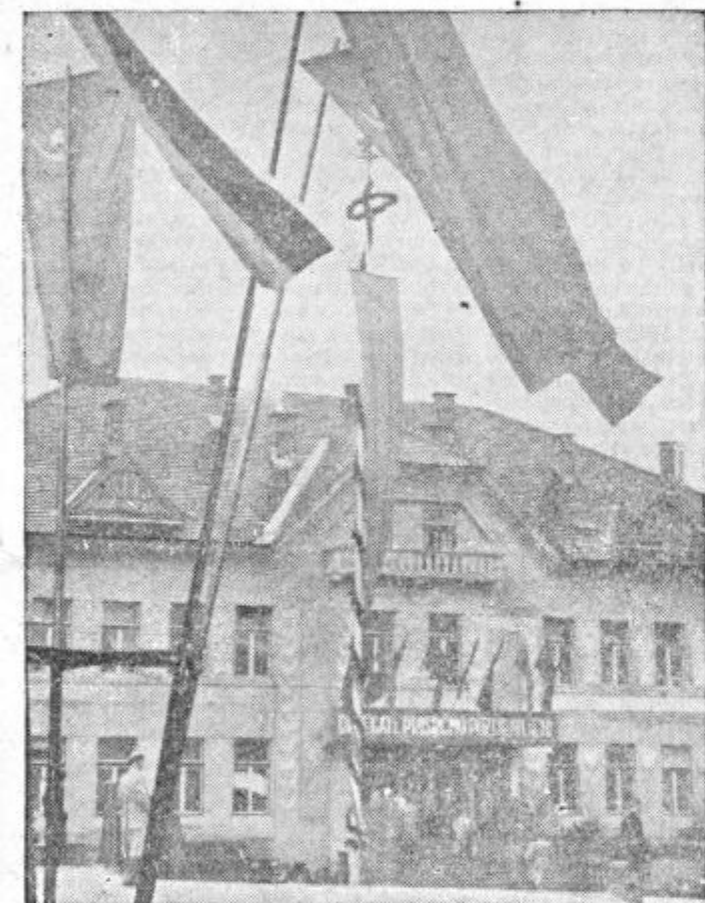
Ob 10 centralna komemoracija pri
grobnici herojev na Slandrovem trgu,
ob 10.30 pri spominski plošči na Trgu
svobode,

ob 11 pri spomeniku pred »Pošto«,
ob 11.30 pri spominski plošči padlih
železničarjev na peronu železniške po-
staje,

ob 14 pri grobovih talcev na Bolniš-
kem pokopališču,

ob 15 na Okoliškem pokopališču,
ob 16 na Mesnem pokopališču pri
grobovih padlih na vzhodnem delu po-
kopališča.

Spominske komemoracije v »Starem
piskru« letos ne bo, ker prostor in ste-
no, kjer je bila nameščena spominska
plošča, renovirajo.

Titov dom
na Jesenicah,
kjer je zasedal
kongres

Od 19. do 26. novembra

Teden tiska in radia v celjskem okraju

V drugi polovici novembra bodo po
vseh jugoslavijah organizirali Teden tiska
in radia.

V celjskem okraju bo Teden tiska
organiziran od 19. do 26. novembra.
Okrajni odbor Socialistične zveze, po-
družnica Društva novinarjev v Celju in
grafični delavci so sestavili poseben
odbor, ki pripravlja dostojno prazniva-
nje Teda tiska in radia. Odbor je na
svojih sestankih izdelal že podrobněj-
ši program.

Prvensvena naloga v Teden tiska
je brez dvoma obhajevanje vloge, ki
jo je tisk odigral in ki jo še odigra
v našem družbenem življenju. SZDL bo
po sedežih občin organiziral sestanke
z najvidnejšimi političnimi, gospodar-
skimi in kulturnimi činitelji, s katerimi
se bodo pogovorili o važnosti tiska in
radia, pa tudi o tem, da se dostikrat
na terenu ne poslužujejo tako močnega
orožja in propagandnega sredstva kol
sta ravno tisk in radio.

V Celju bo v soboto svečanost v čast
10-letnice naprednega tiska in radia.
V Narodnem domu bo slavnostni kon-
cert, ki ga bo izvajal godalni orkester
pod vodstvom Dušana Sancina. O po-
membnosti tega tedna, o vlogi tiska
in radia bo govoril predsednik Okraj-
nega odbora SZDL tov. Franc Simončič.

V okviru Teda tiska in radia bo or-
ganizirana tudi razstava. Ta razstava
bo pokazala zanimive fragmente pre-
vojnega in medvojnega naprednega
tiska ter ves razvoj povojnega tiska
v našem okraju. Poleg tega bo v ne-
deljo v Celju zborovanje vseh najbolj-
ših dopisnikov iz celjskega okraja, ki
dopisujejo v naše časopise. Med ted-
nom bo organiziran ogled celjske ti-
skarne, po šolah pa bodo v tem tednu
posvečili eno uro pogovoru o pomem-
nosti in vlogi tiska in radia.

Naloga občinskih odborov SZDL je
v Teden tiska in radia predvsem tudi
ta, da na svojih področjih povečajo
skrb za razširitev socialističnega tiska,
posebno tam, kjer naši listi le redko
pridejo v roke državljanom. So vasi,
kjer nobena hiša ne premore niti en-
ga časopisa. V takih krajih se to odra-
ža tudi v političnem življenju, v nein-
formiranosti ljudi in kulturni zaostal-
losti. V takih krajih bo Teden tiska
najbolj uspeh, če bodo organizacije So-
cialistične zveze uspele tem ljudem čas-
opis približati in pridobiti med prebi-
valstvom čim več naročnikov in dopis-
nikov.

Minister Dulles bo obiskal 6. novembra predsednika Tita

Po uradnih poročilih bo g. John Foster
Dulles, minister za zunanje zadeve
ZDA, v spremstvu visokih funkcionar-
jev ameriškega ministrstva za zunanje
zadeve, 6. novembra obiskal predse-
dnika republike.

Ta obisk je jasen izraz doslej doseže-
ne ravnj prijateljskih odnosov med obe-
ma državama ter bo nudil nove možno-
sti preko osebnih stikov in razprav za
koristno ameriško-jugoslovansko izme-
njavo stališč.

Hkrati bo s tem obiskom nudena še
ena prilika, da pridejo do izraza
osnovne linije jugoslovanske zunanje
politike, ki teži k pomirjenju, poglob-
itvi razumevanja in krepitvi sodelo-
vanja z vsemi državami ter tako prispe-
va k splošni politiki miru in razvoju
mednarodnih odnosov.

Viharji nezaupanja, strasti iz temnih slutenj se v atmosferi mednarodnih odnosov bijejo z idiličnimi sapicami sporazumov, pomirljivosti, kompromisov in zaupanja v osnovno dobroto človeškega rodu. Le redko se ozračje umiri, prav tako kakor gorska jesen, ki me ta trenutek obdaja: v dolini igra milo jesensko sonce na bogastvu barv, ki je čez in čez zasulo gorski gozd od vrha do tal, tu gori pa rolni in zavija čez temne grebene pošastni veter in nosi mrzel dež in p.kro sodro.

Tako je tudi po pisanem svetu od celine do celine. V notranjstvih geometrijsko hladnega, z lepoto revnega stavbnega kvadra — v palači OZN v New Yorku — se zbira diplomatska sol našega planeta. Tu kujejo mir med narodi — kujejo ga na mrzlo, ker od nikoder ni pravega ognja, ki bi kalil uporno kovno. Najznačilnejši dogodek zadnjih dni v tem panteonu mednarodnega sodelovanja se mi zdi sklepanje o fondu za pomoč nerazvitim državam. V načelu nima n. h. ničesar proti, ko pa je bilo treba poseči v možnjice, ni bilo nikjer drugod kaj vzeti kot v prihrankih iz razorožitve. Komedija! Kako naj se vzame tam, kjer ni? Slovenski narod je o tem izrekel svojo sodbo z reklamo: Kjer ni, še cesar ne more vzeti. Kakor smo rekli zadnjič, tu je zmotni krog, circulus vitiosus. Na eni strani sklepi o razorožitvi po drugi strani pa prodaja orožja na debelo, oborožitveni dnevi konkurenčne ponudbe orožja, skratka dve duši v istih prsih (prosto po Goetheju), od katerih nobena noče v kraj, ljudje pa računajo, ravnaajo in dihaajo z obema.

Mnogo se govori o ženevski konferenci zunanjih ministrov, ki naj bi nadaljevali delo šefov Starih velikih sil, ki so se pred meseci drug drugemu ljubizno nasmešili in s tem predrl grozeče oblake hladne vojne, ki je ovijala narode v čad sumničnega, groženja in hujkanja. Stojimo pred nevarnostjo, da bo Ženeva št. 2 pokopala spomladansko Ženevo št. 1. Sušec ima rep zavrti, bi utegnil kdo reči. Kaj če ni svet prezdgal verjel v blage spomladanske sapice, ki so zavele s švicarskega jezera nad naš planet? Zapad gre v Ženevo ves zakrbljen: Atlantski pakt je zanj baba varnosti, ki se mu ne morejo odreči; položaj na Srednjem vzhodu je treba razčistiti, kajti ZEZ se ne more sprijazniti s porušenjem ravnotežja, ki se je zgodilo z ruskim vdorom v arabske dežele. Angleži imenujejo to hud diplomatski poraz ZEZ in zato hite s pošiljkami orožja v Irak in Iran. Zadeve v Evropi bi Angleži radi rešili z Edenovim načrtom o demilitarizaciji, v tomponskem — bojnem pasu, ki naj bi ločil sovražna tabora vzdolž cele matere Evrope, a najbolj v območju Nemčije. Pinay je napadel SZ, da je storila v New Yorku sovrašen akt, ko je glasovala za razpravo o Alžiru, francoski diplomati s Srednjega vzhoda pa so imeli poseben posvet zaradi spora med Egiptom in Izraelom in so sklenili, da je res zelo nevarno in da pomeni slab predznak za ženevsko konferenco. Za rešitev »starega« ženevskega duha imajo morda še najbolj tisti prav, ki govorijo, naj bi se na novi ženevski konferenci sklenil med Vzhodom in Zapadom gentlemenški sporazum o ravnotežju na srednjem vzhodu.

Ubogi gentlemani v Ženevi! Mnogo se govori tudi o referendumu — glasovanju o posarskem statutu, ki se bo vršilo jutri. To glasovanje bo pravzaprav tragično, kajti odločilo bo, ali je evropeizacija nekaj bistvenega ali pa je samo obsek, medalja na atlantskem vojakcu. Evropeizacija Posarskega je cena, najnižja cena, ki jo je Francija lahko terjala zato, da je Nemčija lahko stopila v ZEZ in v NATO. Toda, kakor smo že večkrat zapisali, volk ostane volk, Nemci so ostali Nemci in zato to ceno zdaj niso več pripravljeni plačati. Nemce je atlantska politika pokvarila, oziroma, odkrila je njih protinacistično krinko, ki so si jo brez pomislekov nadeli zato, da so preboleli vojaški poraz. Stvari stoje tako: Če bodo v nedeljo Nemci glasovali zoper statut, se bodo izjavili — ne prvič v zgodovini — za nemški rajh. Francozi bodo v tem primeru nadaljevali staro stanje, v nevarnosti bo ZEZ, kajti Adenauerjev nastop v Moskvi je poveljal Francozom, da se Nemci niso prav nič spremenili. (Zato govoré, da bo Faure kljub zadevi z Alžirjem vseeno poromal v Moskvo!) Značilno je, da Adenauer ni hotel ponoviti izjave za posarski statut, čeprav ga je Faure pozval, naj jo ponovi. Težko je kravi, ki stoji sredi detelje, dopovedati, da je ne sme jesti.

Zato ni čudno, če bi Adenauer ta plebiscit rad odložil, saj ogroža vse, kar se je po drugi svetovni vojni napletlo v francosko-nemški odnosajih.

Na rob še nekaj drobnih novic: Bagdadski pakt Rusom ni všeč, češ da gre na roko kolonializmu. Iran to preprosto taji, resnica pa se je nesramežljivo deklarirala v angleških listih, ki pišejo, da je tu treba zgraditi »severni obrambni okop« zaradi nedavnih kupčij z orožjem, ki so bile sklenjene med državami Srednjega vzhoda in CSR ter SZ. Mendès France je zaradi severnoafriške zagate zmeraj bolj popularen. Izjavil je, da bi se Francija lahko obdržala na severnoafriški obali, če se bo sporazumela z domačini. Mož ima prav, kajti

Nova mozirska občina obeta prav lepe uspehe, če bodo njeni sveti bolj samostojno reševali probleme na svojem področju

Dejstvo je, da so Gornjesavinjčani z neko radostjo in skorajda vidnim olajšanjem sprejeli vest o razformiranju šoštanjkega okraja. Mnogi so negodovali že iz razloga, da je Šoštanj s svojimi slabimi prometnimi zvezami bil preveč odmaknjen skrajnim trgov in vsem gornje Savinjske doline, drugi pa so spet v šoštanskem okraju videli »najslabši okraj v Sloveniji«. Prvemu razlogu ne bi bilo kaj oporekati. Če pa bi hoteli pravilno in pravično analizirati drugega, bi morali krivdo »pol na pol« preveliti na strokovno pomanjkljiv in politično premalo razgledan kader — še več pa brez dvoma na volivce same, ki navadno na svojih slabo obiskanih sestankih niso radi spregovorili odkrite besede, po zapekih in vogalih pa primojdušili in tolkli po funkcijah. Res pa je, da so v času okupacije in obveznih oddaj požrl marsikatero krivično obremenitev, potem pa so utihnili in se malodane potuhnili ter prečeče pazili na morebitne napake. Na javne sestanke pa jih skoro ni bilo moč več priklicati.

Nekateri sveti grede že lepim zmagam naproti . . .

Medtem ko so v mozirski občini nekateri sveti že zaživeli in začeli živahno reševati problematiko, so drugi sveti še nekam togi in še vedno čakajo »pobude od zgoraj«. Manjka jim samoiniciativnosti v kompleksnem iskanju problemov na terenu. Upati je, da se bodo tudi ti sveti, ki imajo sicer spo-

sočne predsednike, kmalu znašli v svojem delu. Občina ima 12 svetov, v katere je vključenih 84 ljudi. Po površini zavzema celotna občina, ki združuje 7 bivših ljudskih odborov, 60.000 ha, prebivalcev pa ima okrog 15.600.

Svet za gozdarstvo stoji pred važnimi nalagami

Z ozirom na dejstvo, da bo mozirska občina imela gozdarsko kmetijski značaj in da bo gozdarstvo tvorilo najmočnejšo finančno podlago občini, bodo tej panogi posvetili prav posebno skrb. Zato so za predsednika tega sveta izvolili tovariša Antona Venega, strokovno zelo sposobnega človeka, ki so mu najbolj znane »gozdne razmere« v Savinjski dolini in potrebe posameznih gospodarstev. Doslej je šoštanski okraj precej grešil v šablonskem izdajanju sečnih dovoljenj. Predvsem se niso dosledno držali načela, da bi načrtno koristili tiste gozdove, ki bi brez škode za porast lahko največ dali — hkrati pa tudi niso preveč tankovestno upoštevali dejanskih potreb posameznih gospodarstev. Dogajalo se je na primer, da je dobil kmet, ki je obnavljal svoja gospodarska poslopja in se vsestransko trudil za dvig kmetijstva in višjih hektarskih donosov sečno do-

Salah ben Jusef, predstavnik Istiklala, je izjavil, da mu je žal za vsa pogajanja s Francozi. Če bi jih ne bilo, bi Arabci ne imeli nobenih obveznosti. Če kaj pojasnjuje položaj, ga ta izjava na vsak način. — Na Cipru Britanci ojačujejo garnizije, škof Makarios pa pravi, da se bo osvobodilni boj vršil ne glede na število angleških vojakov na Cipru. To za Angleže ni uspevalna pilula, kajti Ciper ni Kenija, Enosis ni Mau-Mau. — Mac Wade, irski nadškof, je zagrešil grd foul nad jugoslovanskimi nogometaši, še preden se je tekma začela. Kdor pozna cerkveno politiko in zgodovino, se je iz tega foula lahko spet kaj naučil. Vojujoča se cerkev — ecclesia militans se »v boju za boga« in za svoje koristi ne ustraši nobene kri-

Predsednik francoske vlade E. Fouré

vice in nobene neumnosti. Orgio reakcije počenja tudi v Braziliji, kjer je Pavelič, veliki bojevnik božji in vojni zločinec, postal inštruktor teroristov. Naser paša bo obiskal SZ in zato ne bo izgubil egiptovskega državljanstva (po egiptovskih zakonih bi ga moral; pravijo pa, da bodo zakon spremenili s posebnim turističnim sporazumom med SZ in Egiptom). V Indokini se tarta francoska in ameriška teza. Cesar Bao - Daj bo sestavljen v Franciji svojo vlado in odstavil Din Diema, ameriškega priganjača. Pravijo, da grozi Južni Indokini državljanska vojna.

Naše uvodno razmišljanje, žal, drži. T. O.

sočne predsednike, kmalu znašli v svojem delu.

Občina ima 12 svetov, v katere je vključenih 84 ljudi. Po površini zavzema celotna občina, ki združuje 7 bivših ljudskih odborov, 60.000 ha, prebivalcev pa ima okrog 15.600.

voljenje za enako količino lesa kot kmet, ki je denar porabil za svoje, dostikrat tudi luksuzne potrebe. Ker je bil pač denar tu, je ta poslednji kmet dostikrat zanemarljivo svoje lastno posestvo in kupoval pridelke, ki bi mu jih lahko dajali njegovo posestvo. Svet za gozdarstvo je zato sklenil, da bo v bodoče zelo oprezen pri izdajanju sečnih dovoljenj, da se take napake ne bodo več ponavljale. Občina bo strogo vztrajala pri načelu, da bo savinjski kmet živl predvsem od kmetijstva, ne pa od gozdov in bo na ta način kmetijstvo postopoma dvigalo. Gozdno bogastvo pa bo lahko izkoriščal do neke mere tisti napredni kmet, ki bi svoje gospodarstvo usmerjal tako, da bo od njega imela koristi tudi skupnost. Sicer pa so v mozirski občini mnenja, da bodo imeli večjo korist od kmetijstva šele takrat, kadar bodo zadrage znale bolje organizirati odkupe. V temni povezavi z zadrugo in njenimi odseki bo ljudski odbor tudi na tem vprašanju delal vestneje kot doslej.

Mozirska občina ima na svojem področju velike površine povsem neizkoriščenih gozdov. To velja predvsem za državne gozdove (Luče-Solčava-Matkov kot). Posek, odnosno spravila lesa iz teh gozdov je bilo doslej povsem onemogočeno zaradi slabih dovoznih cest. Žičnica ni mogla dosti koristiti, ker ni bilo kamionske ceste. Svet za gozdarstvo je zato sklenil, da bo v najbližnji bodočnosti začel graditi dve najpomembnejši cesti, to je Mozirje-Smihel ter Solčava-Matkov kot. Tako bo občina nemara že v prihodnjem letu začela izkoriščati gozdna bogastva v teh predelih.

Zakaj ni urejena kotlarna v Polulski šoli

V zadnji številki Celjskega tednika je nekdo priobčil članek, v katerem vali krivdo na Kovinsko podjetje zaradi nedovršenih del. Da bodo bralci pravilno informirani, bom podal analizo del in potek montaže.

Načrte za kurjavo smo prejeli od Projektivnega biroja Celje v času podpisa pogodbe 11. 4. 1955. Pred tem smo pa stavili ponudbo na podlagi izvečka materiala gradbenemu podjetju »Savinjgrad«. Ker so bili načrti nejasni, smo jih vrnili Projektivnemu biroju. Le-ta nam jih je vrnil s prošnjo, da jih sami prilagodimo dejanskim izvedbam. Z deli smo pričeli 6. maja, in sicer v levem traktu, v katerem je bilo mogoče montažo vršiti. V tem času so gradili desni trakt in trakt telovadnice. Mi smo montažo prekinili 25. 5. in ponovno pričeli 16. 6. ter zaključili dela 25. 7. 1955. Kurjava je bila v navedenem roku dovršena in preizkušena z enim kotlom, ker drugega ni bilo mogoče takoj nabaviti. Drugi kotel smo naročili v Tovarni emajlirane posode,

Šolski odbor v Žalcu se je sestel

Pod predsedstvom Jožeta Piliha se je te dni sestel k svoji prvi seji novooizvoljeni šolski odbor v Žalcu. Ko so se seznanili z uredbo o šolskih odborih, so obravnavali proračun za prihodnje leto. Za otroški vrtec so predvideli 566.000 din, za osnovno šolo 3.700.000 din, za nižjo gimnazijo pa 7 milijonov din izdatkov. Skupno bodo znašale tedaj potrebe za vse tri šolske

V kmetijstvu bodo dali največ poudarka živinoreji in gojili v večji meri tudi priznana solčavska ovca

Pravzaprav ima vsa Zgornja Savinjska dolina, predvsem pa njeni obrobni predeli izvrstne pogoje za uspešno živinorejo. Neurejene pa so pri tem še razmere med gozdarstvom in pašniki. Živinorejci sami so mnenja, da bo živinoreja zacvetela tod šele takrat, ko bodo dosegli razmejitev pašnikov. Ker je to vprašanje za savinjske živinorejce že dokaj let precej pereče, si je občinski odbor zastavil nalogo, da bo to vprašanje skupno z Gozdno upravo rešil v doglednem času. Po osvoboditvi so se te razmere ponekod že prilile popravile, tako, da ima Menina planina že večje hleve in lepo urejene pašnike. V vseh ostalih gozdskih predelih pa je to vprašanje še vedno zelo problematično. Glede enotne pasme pri govedu so deljena mnenja: eni kmetje vztrajajo pri belem slovenskem govedu, drugi pa se zopet zavzemajo za sivorjavo pasmo. Svet za kmetijstvo bo kmetom tudi predlagal, da se bodo v večjem obsegu bavili tudi z vzrejo plemenske živine. V ta namen v Gornjem gradu že organizirajo večje državno posestvo, ki se bo v pretežni meri bavilo z živinorejo in dajalo kmetom koristne pobude za vzrejo mlade živine. Ovca solčavske pasme uživa že dolga leta velik sloves širom po naši do-

Tudi Svet za komunalno je sprejel daljnosežne načrte

Če bodo dohodki občine dovoljevali, bo svet za komunalno, ki mu predseduje nepopustljivi tov. Nerat, uresničil vrsto drznih načrtov, od katerih bo mozirska občina brez dvoma imela ogromne koristi.

Na področju mozirske občine je 104 km občinskih cest, ki so z malo izjemami skoraj vse potrebne popravila. Razume se, da bi rada vsa naselja imela urejene ceste, vendar si take širokogrudnosti Mozirje za enkrat še ne more privoščiti. Svet je zato predlagal posebno komisijo, ki bo natanko proučila ceste gospodarskega pomena. V prvi vrsti se bo izplačala novogradnja ceste Smihel-Mozirje-Radegunda, ker so tu veliki gozdnati predeli. To cesto bodo gradili iz okrajnega gozdnega sklada.

Prav tako kot nad slabimi cestami negotujejo Savinjčani tudi nad slabimi mostovi. Zato je svet za komunalno sprejel v svoj načrt obnovo 17 mostov na območju občine. Na novi cesti Mozirje-Smihel bodo imeli dva nova mosta, prav tako bo nov most vezal tudi Smartno ob Dreti in Mali vrh, ker so doslej kmetje tu vozili kar skozi Dreto. Domačini se zelo zavzemajo za popravilo mostov in brvi, pri čemer sami ponujajo les, konje in delovno silo.

Nadalje bo svet za komunalno obnovil vse mrtvašnice in pokopališča na svojem območju. Obnovil bo dotrajane kanalizacije, novim naselkom pa preskrbel nove. V turističnem trgu Ljubnem pa bodo končno uredili tudi vodovod. Občina upravlja 26 hiš splošnega ljudskega premoženja, ki pa so vse v razpadajočem stanju. Te hiše bodo prodali, v kolikor jih ne bo moč adaptirati za turistične svrhe. V načrtu imajo tudi regulacijo hudourniških pritokov. Trga Ljubno in Mozirje bosta dobila tudi javno stranišče s kioskom. Javno kopališče bodo uredili v Mozirju, Ljubnem in Lučah. Vozači motornih vozil

movini. To je pred nedavnim dokazal tudi zadnji ovčarski sejem v Solčavi, ko so prišli nakupovalci celo iz pohorskih predelov in daljnih primorskih krajev. V pičli uri so bile vse ovce razprodane, tako da domačini in mesarji sploh na vrsto niso prišli.

Znano je bilo, da so nekoč lučki in solčavski kmetje imeli v svojih stajah tudi po 200 ovac. Med vojno je bilo ravno v teh predelih mnogo domačij in hlevov uničenih, zato je ovčereja po osvoboditvi tod precej nazadovala. Vendar je povpraševanje po solčavski ovci pri nas tako veliko, da so kmetje sklenili spet množično gojiti ovčerejo. Pri tem jim bo mozirska občina razumovaje stala ob strani, jim pomagala pri graditvi hlevov in staj ter pri ureditvi pašnikov.

Svet za kmetijstvo bo nadalje skrbel, da bodo kmetje gojili samo donosne kulture in to v taki množini, da jih bodo lahko tudi prodajali. V predelih Gornjega grada in Zadržke doline so v zadnjih letih začeli z nasadi maline, vendar še kmetje — pa tudi občina sama — nekam nezaupljivo gledajo na te nasade. V previdnosti se nečjejo pre nagliti in bodo malino postopoma uveljavljali v tistih goratih predelih, ki imajo najboljše pogoje za uspevanje.

so na poteh v zgornji Savinjski dolini čisto v silni zadregi, ker ni tod nobene bencinske črpalke in morajo gorivo iskati v oddaljenem Sempetru. Zato je svet za komunalne zadeve sprejel tudi umesten sklep, da se postavi javna bencinska črpalka v Mozirju in na Ljubnem.

Problem šolskih poslopj je v tem predelu Savinjske doline več kot kričeč. Tu imajo več šol izven večjih naselij. Pouk v Podvolovleku se vrši v mežnariji, v Sokatu, Lenartu, Rastkah in Konjskem vrhu pa imajo šolo istotako v skrajno neprimernih privatnih hišah. V Radmirju poučujejo v bivšem prosvetnem domu, ki ima tanke zidove in enojna okna, tako, da šolskih prostorov v hudi zimi sploh ni mogoče segreti.

Občina bo zato gradnja novih šol v tem predelu posvetila resno skrb. Najprvo bosta dvorazrednici dobili Rastke in Konjski vrh, pozneje pa bosta na vrsti Radmirje in Nazarje, postopoma pa tudi ostali kraji, tako, da bodo v par letih vsi ti kraji imeli svoje lastne šolske zgradbe.

Za elektrifikacijo se najbolj resno zavzema trg Luče, kjer so si prebivalci s pomočjo zadrage že sami postavili drogevo od Luče do Podvolovleka. Tem, ki so pokazali največ dobre volje, bo občina najprej pomagala. Pozneje pa bo elektrificirano tudi novo naselje v Gornjem gradu ter Lenart in Rastke.

V začetnih težavah nudi veliko pomoč komuni SZDL

Predsednik občine, tov. Zupan se je pohvalno izrazil v pomoči organizacije SZDL, ki zlasti v tehnično organizacijskem pogledu uspešno pomaga občini pri reševanju začetnih težav. V kolikor prebivalstvu še niso bile znane kompetence novih občin, krajevnih odborov in okraja, je organizacija SZDL na svojih sestankih uspešno pojasnjevala ta vprašanja. Zadnje dni pa Socialistična zveza aktivno pomaga tudi pri pripravi prvega zbor volivcev, da bo kar najlepše obiskani. V Savinjski dolini se glede dobro obiskanih sestankov niso nikoli mogli pohvaliti, zadnja leta pa je nezainteresiranost volivcev zrasla do take mere, da so mnogokrat morali sklicati dva do trikrat sestanke, da so sploh dosegli sklepčnost. Predsednik tov. Zupan dobro pozna svoje volivce in vzroke njihove mlačnosti in je pravilno zaključil pomenek: »Včasih prinašajo sestanki žive in zdrave debate. Če se bo iniciativa volivcev bolj upoštevala in uveljavljala kot doslej, ne bomo v začetnih letih obiska na sestankih. In če bodo volivci povsod sodelovali z mani, gre naša občina lepim zmagam naproti.«

Stenografsko-strojepisno društvo v Celju živahno deluje

V decembru 1954 je bil ustanovljen eden najagilnejših klubov v Sloveniji, ki se je pozneje preoblikoval v stenografsko-strojepisno društvo in včlanil pri Zvezi stenografsko-strojepisnih društev v Ljubljani.

Kratka delovna doba je pokazala, da

si je odbor mnogo prizadeval za preprek slovenske stenografije. Današnji predsednik Jože Zupan se neumorno trudi za razmah društva. Z dragoceni nasveti pa pomaga naš izkušeni stenograf Alojzij Bolhar. Ravnatelj Ekonomske srednje šole daje društvu na razpolago učilnice. Pod okriljem društva sta organizirana dva tečaja stenografije: začetni in nadaljevalni.

Dušan Beg, Alojzij Bolhar in Jože Zupan so vezbali brezplačno najboljše stenografe za domače in republiško tekmovanje stenografov. Na domačem tekmovanju so se posebno odlikovale Vilma Leskovar, Marija Sagadin in Jožica Klovár. Društvo se je udeležilo republiškega tekmovanja v Ljubljani in zveznega tekmovanja v Zagrebu.

Društvo smatra kot najvažnejši nalogi ustanovitev stenografskih klubov v večjih srednjih šolah in dvig gmotnega položaja stenografov.

Smrt preži na belih cestah

OPOZORIL NI NIKOLI DOVOLJ — BESEDA NIČ NE STANE

Kadar se odpravljate vaš otrok s kolesom od doma, ali pomislite, da se podaja v nevarnost. Veseli ste, da zna vaš deček ali deklica voziti kolo, saj je tako uporabnejši za razna hitra opravila. Posiljate ga sem in tja, treba je to in ono. Toda ali ste preprčani, da poleg vožnje s kolesom pozna tudi cestne predpise? Ve po katerih cestah mora biti do skrajnosti previden? Ve da ne sme s prijatelji vstati kolesariti? Pregledajte njegovo kolo, če je v redu, če so zavore dobre, če gori luč, če ni krmilo pretrdo nasajeno in otežava ravnanje z njim? Ste naučili svojega otroka, da se bo znal izogniti nevarnim križiščem in ozkih grmih, jih zaobiti po varnejših ulicah in cestah? Kadar se odpravljate po vašem naročilu ali iz lastne zabave, ali znate vselej poleg besed:

Vrni se hitro. Pazi na kolo! dodati tudi svarilo naj se pazi, naj ne divja, naj raje stopi s kolesa, kadar vidi gnečo, itd.

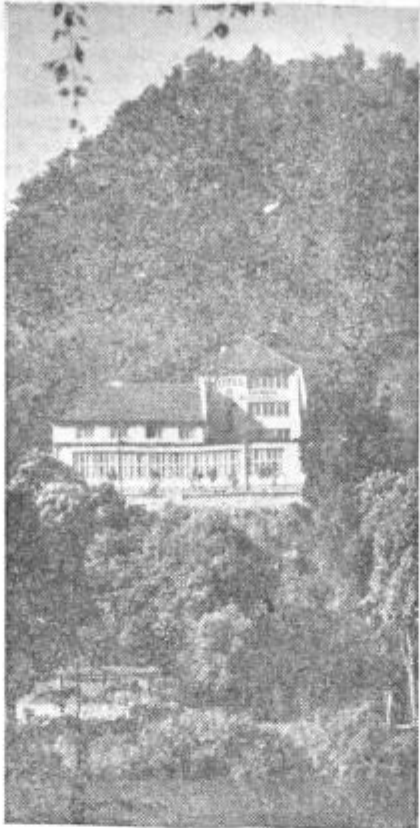
Nobena vaša beseda ne bo odveč. Beseda ne stane nič. Če pa ste brezbržni, preveč zanesljivi, se kaj lahko zgodi, da boste obžalovali, da je vaš otrok sploh kdaj sedel na kolo.

Kaj pa vaš zgled? Včasih greste z otroci skupaj na sprehod na kolesih. Nestrpnost ste. Prehitujete. Brezbržno vozirate po cestah, saj je vendar sprehod. Na ovinkih ne zaustavljate, ne zvonite, sekate križišča, se hudujeta

nad opozorili prometnih miličnikov. Otroci vse to vidi. Otroci vas posnema in če je sam, ponavlja vaše napake. Kaj, ko bi raje sem in tja tak sprehod izkoristili za primerno vzgojo. Potrudili bi se, vozili prav, upoštevali predpise in sproti pojasnjevali otroku pravilno vožnjo. Tudi doma vam otrok ne sme stopati na stole, ne sme risati po stenah, ne sme oblečen na posteljo. Doma zahtevate disciplino, zakaj je ne zahtevate tudi na cesti? Doma vam otrok lahko naredi manj škode, na cesti pa je v nevarnosti. Pomagajte jo odpraviti, svetujte, zahtevajte, prepoveste otroku uporabo kolesa, če zasledite, da napak ravna.

In šola. Otroci hodi v šolo zaradi lastnih koristi, pa tudi zaradi družbenih. Otroci je v šoli za družbo prav tako važen kot pozneje pri ustvarjanju. V tovarnah zahtevamo zaščito dela. Tudi otroci, ki hodi v šolo, mora biti zaščiten. Učitelji pohvalijo tiste, ki so dobri, ki znajo pozdravljati na cesti, zakaj ne bi pohvalili tiste, ki se znajo na cesti prav ponašati, ki se znajo ravnati po predpisih. Javna pohvala vzpodbuja tudi druge, prav tako grajanje in opozorila. Skrb učitelja za otroka ni samo v razredu, njegova vzgoja naj seže čez šolski prag. Doma naj ga opozore starši, če med tem pozabi, otroci hitro pozabijo, za pot domov, pa naj ga spremlja opozorilo učitelja.

Hotel Savinja - zares hotel

Na eni izmed najlepših točk v mestu Celju stoji impozantna stavba, ki je bila prvotno namenjena za Samski dom, samskih delavcev celjskih tovarn. Pozneje se je namen te stavbe spremenil, prevzela jo je občina in začela delovati na tem, da bi spričo pomanjkanja hotelskih uslug odpomogla turističnemu prometu v Celju. Dolgo časa je ta stavba s svojim napisom lagala. Napis je napis »hotel«, v resnici pa v njej ni bilo mogoče dobiti tujskih sob. Zasedena je bila s stalnimi stanovanjci. Dasiiravno bi bilo prav, če bi Celje premoglo stavbo, kjer bi stanovali samski delavci in delavci, toda tu se je pokazalo, da najemnina, ki jo zmore delavec in nameščenec, ne more kriti režije, ki jo stavba zahteva.

Zadnji čas se je posrečilo celotni hotel Savinja zares posveti pravemu namenu. Hotel danes razpolaga s približno 100 ležišči v okusno opremljenih sobah z eno do dvema posteljama. Tuji, ki prihajajo v Celje vedno raje prenočujejo v hotelu Savinja, kjer je večji mir kot v središču mesta, poleg tega pa je pogled in razgled od tu zares lep.

Hotel ima zdaj tudi restavracijo s stalno godbo, ob sobotah in nedeljah pa tudi godbo in bar. Šešasoma bo hotel dobil tudi dnevno kuhinjo. Prizadevajo si tudi, da bi v najkrajšem času ogrevali vse kopalnice v stavbi in ne samo nekaterih po potrebi.

Vzglyedno delo pododbora UROJ in predvojaške vzgoje v Vojniku

Ze lani je bil pododbor UROJ v Vojniku med najboljšimi v okraju, zato smo upravičeno pričakovali, da bo v letošnjem letu s tem delom nadaljeval. To se je tudi zgodilo, kar dokazujejo redni sestanki, točno izpolnjevanje delovnega programa in polnoštevilna udeležba članov na vojno-strokovnih predavanjih ter praktičnih vajah.

Pododbor je ponovno izkazal svoje izredno aktivnost s tem, da je izvedel preteklo nedeljo z mladinci predvojaške vzgoje, podoficirji, člani ZB in RK zelo uspešno vajo: »četa v napadu«. Vreme je bilo lepo, kakor naročeno. Po rahli jutranji megli je zasijalo prav toplo jesensko sonce.

Vse priprave so bile točno izvršene in delo tako razdeljeno, da je pri tem sodeloval sleherni član pododbora, kar je za organizacijo dela nujno in pohvalno. Posebej je treba omeniti tesno sodelovanje pododbora z aktivnim oficirskim kadrom celjske garnizije in Vojnim odsekom 2, ki sta nudila vso pomoč pri pripravah, kakor tudi pri izvedbi sami. Da je bila vaja mladincev dobro organizirana, nam dokazujejo dejstva, ker je potekala vsaka ma-

lenkost po točno določenem programu ter času.

Poseben poudarek velja tudi za sodelovanje pododbora s celjskim Aeroklubom, ki se je aktivno udeležil vaje z dvosedežnim letalom in to tako odlično, da pilot tov. Mile Tovornik s svojimi drznimi in preciznimi izvedbami v pikananju zasluži vse priznanje in pohvalo.

Pri vaji so sodelovali kot svetovalci tudi aktivni oficirji major Zujović in kap. I. kl. Struna ter Belamarič. S svojo udeležbo je počastil lep uspeh mladincev tudi predsednik Okrajnega odbora UROJ, Celje tov. Ivan Divjak z ožjim odborom rezervnih oficirjev iz Celja ter predsednik Občinskega odbora Vojnik tov. Jošt.

Požrtvovalnost vseh članov, pododbora UROJ v Vojniku, posebno predsednika tov. Bojanovića Jurija je pohvale vredna, saj so za celotno pripravo in izvedbo žrtvovali mnogo časa. Želimo pododboru in vsem mladincem predvojaške vzgoje v Vojniku še nadaljnjih uspehov in poleta, ki naj služijo krepitvi obrambne moči naše socialistične domovine. F. K.

Ljudje tako - Savinja pa po svoje...

Savinja je 14 dni pred predvidenim rokom sama prodrla v novo karto.

OBREDNIK:

»S tem, ko prezežem trak, smo spustili Savinjo v novo smer!«

Organi Ljudske milice so izredno hitro aretirali dvakratnega morilca Kostanjška

Celjske, posebno pa prebivalce Jožefovega hriba, je v soboto razburila vest o dvakratnem umoru na Plečnikovici cesti.

V tovarni Aero zaposleni Martin Kostanjšek, doma iz krškega okraja, je naklepno in preudarno pripravil umor svoje delovne tovarišice Marice Palir, češ da se mu je izneverila. V soboto jo je dvakrat iskal na njenem domu, toda ni je našel, ker je bila z nečakom svojega krušnega očeta zdoma. Zvečer pred enajsto uro se je ponovno vrnil in tokrat našel obe žrtvi v kuhinji stanovalja Palirjevih. Nekaj časa se je z njima pogovarjal, okoli enajste ure pa je prišlo med njimi do kratkega prepira. Kostanjšek je v tem trenutku izvlekel pištolo, ustrelil najprej na Marico Palir in ji z 9 mm kroglo prebil hrbtni možek pod vratom. Takoj nato je orožje obrnil proti Francu Palirju, izstrelil tri naboje in zbežal iz hiše. Obe žrtvi sta podlegli takoj.

Organi Ljudske milice so bili takoj obveščeni o dogodku in začeli sistematsko zasledovati morilca. Poizvedovanje za njim je bilo zelo težko, saj je bil storilec komaj dober mesec v Celju in ga skoraj nihče ni poznal. Organi Ljudske milice so se lahko poslužili

edinole slabe fotografije. Miličniki s postaje I. pa tudi iz ostalih postaj so bili vso noč in ves naslednji dan na nogah. Uporabili so tudi sledilnega psa in postavljali zasede, hkrati pa obvestili tudi okoliške postaje Ljudske milice. Ljudje so bili v Celju zlasti pa v Pečovniku, kjer je morilec stanoval, zelo zaskrbljeni spriču tega, da je nevarni storilec na prostosti. Z izredno požrtvovalnostjo so zasledovalci storili vse, da bi morilca čimprej prijel in ga izročili roki pravice. To se jim je posrečilo storiti naslednji dan, v nedeljo okoli pol 8 zvečer. Člani LM, ki so ga aretirali, so ravnali hitro, tako da obojeni storilec ni mogel misliti na obrambo in beg. Obkoljen se je predal. Dvakratni ubijalec Kostanjšek je svoj naklep pripravil in je gotovo pričakoval tudi posledice. Lov na takšnega človeka je zaradi tega še toliko bolj nevaren. Kostanjšek je bil razmeroma hitro prijet v zadovoljstvo ter olajšanje vseh, ki so želeli, da tako nevaren človek pride čimprej pod ključ. Ta umor je eden izmed najbolj drastičnih, gotovo pa edini dvakratni uboj v zadnjih letih v našem okraju. Organi Ljudske milice v Celju so doslej še vedno hitro izsledili storilce. Upravičeno so tudi ponosni, da se lahko pohvalijo z dejstvom, da ni letos noben morilec užljal prostosti po izvršenem zločinu več kot 24 ur.

Odbori RK in podmladkarji pridno zbirajo jabolka

Ob letošnji obilni sadni letini je organizacija Rdečega križa organizirala akcije za zbiranje jabolk. Predvsem člani Podmladka so se pridno odzvali. Nabrana jabolka bodo poslali šolam v industrijske kraje in mesta ter onim predelom naše države, kjer letos sadja ni bilo.

Krajevni odbor Rečica pri Laškem je s Podmladkom zbral že okoli 300 kg jabolk. Zaradi lažjega prevoza in vskladitve bo odbor vsa jabolka zrezal in očistil ter posušil. Kmetijska zadruga Rečica je dala odboru RK na razpolago sadno sušilnico in potrebna drva za sušenje. Odbor Rečica je prvi pravil sadje za sušenje. Sadne krlje

bodo poslali najbolj potrebnim ustanovam ali šolam.

Tudi Podmladkarji na šoli Vrh nad Laškem so že v Tednu otroka zbrali večjo količino jabolk. Pričeto akcijo še nadaljujejo. Zbrana jabolka bodo poslali najbližji šolski kuhinji.

Podmladkarji iz občine Soštanj tudi zbirajo jabolka. Sklenili so, da bodo jabolka poslali Podmladkarjem na otok Pag, kjer otroci jabolk ne poznajo. Tudi Podmladkarji iz Griž pridno zbirajo jabolka za slepe. Podmladkarji iz naših industrijskih središč bodo letos dobro oskrbljeni s sadjem, saj ga po vseh naših vaseh pridno zbirajo. P. A.

IN DRUGI DRŽAVLJANI? SAJ NISO MOJI TILE PAGLAVCI!

Otroci skačejo čez cesto, napak kolesarje, ovirajo promet, izzivajo vedno prežečo nevarnost. Vi greste mimo in to vidite. Veste, da bi svojega otroka pri priči opozorili, morda celo kaznovali. Toda: kaj vam mar, saj niso vaši tile paglavci!

Nekje po tretji ulici skače podobno vaš otrok. Vi ga ne vidite. Tudi tam je nekdo šel mimo in zamahnil z roko: »Kaj me briga, saj ni moj.«

»OJ, TI »FURMANI« ...

Vozniki vprežnih vozil so najbolj neokretna gibljiva stvar na cesti. Koliko nesreč so že povzročili. Vsak konj ima drugačne »manire«, so plašljivi, divji, počasni, neubogljivi itd. Po navadi imajo naši vozniki še sila enostavne vaje, namesto da bi vsi imeli dvojne vaje, ki odgovarjajo predpisom. Koliko vozil se je že zaletelev v vozove, ker niso imeli ponoči luči. Koliko trčenj je že bilo, ker so vozniki vinjeni dremali na »kozlu« in se prepustili večji pameti konj.

Vozniki bodo začuden, ko bodo naenkrat kaznovani zaradi neurejenih priprav, pomanjkljivih vaje, manjkajočih luči, slabih zavoz itd.

Kot vozniki motornih vozil, bi mo-

To je nespametno. Starši ne morejo imeti otrok vedno pred očmi. Vi boste s svojim dobronamernim opozorilom rešili morda otroka, ki ga ne poznate in hvaležni boste, če je nekdo tretji storil vam isto uslugo. Otroci rad uboga, samo če mu poveste prav. Seveda, če boste vpili nad njim, mu grozili, bo vaša vzgoja jalova.

Razmislite o tem.

rati tudi »furmani« imeti neke vrste izpitov. Obilnostni organi ne bi smeli dajati dovoljenj, dokler se ne bi prepričali, da vozniki poznajo predpise — teoretično in praktično.

V neskončnost bi se vlekel ta seznam, če bi obravnavali na tisoče nepravilnosti, ki jih dnevno vidimo na cestah, če bi hoteli prav in razumljivo nasvetovati, kako naj se obnašajo ljudje na cestah. Toda vse pisanje ne bo nič pomagalo, če ne bo vsak zase spoznal nevarnosti in pravila reda na cestah. Smrt neprenehoma preži na belih cestah. Nesreča nikoli ne počiva. To naj vsakemu zvenj v ušesih, ko stopi na cestni tlak, ko požene konje, ko sproži motor, ko se zaviti čez sedež kolesa. Potem bo vse prav!

Kaj prinaša nova uredba o otroških dodatkih

NEKAJ O TEMELJNIH NAČELIH NOVE UREDBE

V temeljnih načelih nove uredbe je določeno, da podpira družbena skupnost rejo in vzgojo otrok in daje dodatke družinam z otroki, kot dohodke z določenim namenom. Pravica do dodatka in njegova višina sta odvisni od gnotnega stanja družine. Ta pravica ne more biti predmet izvršbe in se ne more prenesti na drugo osebo. O zakonitostih odločbe, s katero se prizna ali odreče pravica do dodatka, odločajo sodišča v upravnem sporu. Pravica se uveljavlja pri okrajnem zavodu za socialno zavarovanje, finančna sredstva se pa zagotavljajo iz skladov dolgoročnih zavarovanj pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje.

KDO JE UPRAVIČEN DO OTROŠKEGA DODATKA?

Do otroškega dodatka so upravičeni delavci in uslužbenici, kakor tudi izvoljeni člani predstavniških teles, osebnosti in družinski upokojenci, vojaške osebe, zavarovanci, pogodbeni zavarovanci, uveljavljajoč pravico za nezaposlenost, kadrovi, če je njihovo delovno razmerje prenehalo neposredno pred vstopom v kader in osebe, ki jih je poslal delodajalec na šolanje. Dodatek pripada za zakonske in nezakonske otroke, posvojence, pastorko, vnuko in druge otroke brez staršev, ki jih upravičenec dejansko preživlja. (Za vnuko in otroke pripadajo dodatki tudi, če imajo starše, so pa nezmožni za delo, neznanega bivališča, ali prestajajo kazni in otroci sami nimajo premoženja.)

DO KDAJ PRIPADA OTROŠKI DODATEK?

Dodatek pripada otrokom načelno do konca rednega obveznega 8-letnega šolanja, nadalje pa do konca koledarskega leta, v katerem so dopolnili 15 let starosti oziroma 18 let starosti, za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja in otroke naših državljanov, ki so bili s starši več kot eno leto v tujini. Otroci, ki se šolajo v srednjih šolah, in vajenci dobivajo dodatek do konca rednega šolanja, nadalje pa do konca koledarskega leta, v katerem so dopolnili 19 let starosti. Otroci, ki se šolajo

na visokih šolah dobivajo dodatek do konca rednega šolanja, katerega doba je ugotovljena s statutom fakultete, vendar izgubijo dodatek, če niso mogli vpisati naslednjega semestra zato, ker niso opravili predpisanih izpitov.

Dodatek pripada tudi za čas šolskih počitnic in za tisti čas, ko otrok zaradi bolezni ne more obiskovati šole (izplačevanje dodatka se v tem primeru podaljša tudi preko določenih starostnih dobi).

Otroci, ki postanejo pred 15 letom starosti oziroma med rednim šolanjem trajno nesposobni za delo, obdržijo pravico do dodatka.

Nimajo pa pravice do dodatka otroci, ki imajo v kakem zavodu brezplačno oskrbo.

Ko stopi otrok v zakon, praviloma preneha pravica do dodatka, razen če ostane tudi po sklenitvi zakona v skupnosti s starši, ki ga tudi preživljajo, zato ker je njegov zakonec v obvezni vojaški službi ali se redno šola, ali je trajno nezmožen za delo ter ga zato ne more preživljati.

KDO IMA PRAVICO DO OTROŠKEGA DODATKA?

Pravico do dodatka si pridobi s polnim delovnim časom zaposlen delavec ali uslužbenec po 12-mesečni nepretrgani, oziroma 20-mesečni pretrgani zaposlitvi v zadnjih 2 letih. Če ob nastopu dela pa pridobi pravico oni, ki stopi na delo takoj po končanem strokovnem usposabljanju oziroma šolanju, kakor tudi matere, ki otroke same preživljajo. V staž za pridobitev pravice se šteje čas, ki se računa v delovno dobo po predpisih o pokojnini, vendar pri prestopu iz službe v službo ne sme poteti več kot 30 dni. Ženi se šteje v staž tudi moževa zaposlitev, če se zaposli po 2 mesecih potem, ko postane mož trajno nezmožen za delo, ali umre, ali nastopi kazni, ali služi vojaški rok. Urno plačan delavec dobi dodatek od dneva, ko pridobi pravico, mesečno plačani uslužbenec pa od prvega dne prihodnjega meseca dalje, ko je pridobil pravico.

Pravico do dodatka ima oni zavarovanec, pri katerem celotna temeljna dohodnina od kmetijstva ne presega 380 din letno na družinskega člana

oziroma dohodki, od katerih se plača davek ne presega 1000 din mesečno oziroma 2200 din mesečno dohodki od v zakup vzete zemljišča. Med temi pogoji (ki so meja za najnižji dodatek in med polnimi dodatki, do katerih ima pravico oni, katerega družina nima dohodka od kmetijstva, niti 150 din mesečnega dohodka na člana od lastne hiše, niti 500 din mesečnega dohodka na člana od zemljišča, vzete v zakup) je posebna lestvica znižanih dodatkov. Tu zavisi višina od števila otrok in višine davka.

Celotno davčno mero sestavljajo: dohodki upravičenca in njegovih ožjih družinskih članov, to je zakonskih otrok, ki jih mora preživljati, vnukov, za katere uveljavlja dodatek ter staršev, ki živijo z njim skupno in jih on preživlja. Če živijo upravičenci ali njihovi ožji družinski člani skupno s sorodniki (bratje in sestre, starši, tisti in tašče, stari očetje in stare matere), ki so davčni zavezanci za to posestvo, se vzame sorazmerni del davčne mere temeljne dohodnine od kmetijstva za to posestvo, ki odpade na upravičenca in njegovo ožjo družino. Sorazmerni del se ugotovi tako, da se davčna mera deli na toliko delov, kolikor je polnoletnih sorodnikov, ki imajo skupaj z lastnikom posestva pravico do zakonitega dedovanja. Davčna mera temeljne dohodnine od kmetijstva se ugotovi na podlagi celotnih dohodkov od kmetijstva za tekoče leto nazaj in na podlagi drugih dohodkov, ki so obdavčeni in so bili podlagi pri odmeri davkov za prejšnje leto.

Ob odujčitvi posestva vpliva sprememba na dodatek šele v 6 mesecih od dneva, ko se vpiše sprememba v zemljiško knjigo, pri odpovedi dedščine od dneva zapustnikove smrti, ob izročitvi posestva državi in ob razlastitvi ali opustitvi zasebnega poklica pa od prvega dne prihodnjega meseca dalje. Pridobitev premoženja se upošteva vedno od prvega dne prihodnjega meseca.

KOMU PRIPADA OTROŠKI DODATEK IN KAKO SE IZPLAČUJE?

Dodatek se izplača za vse dni, ko je upravičenec delal polni delovni čas in (Nadaljevanje na 4. strani)

TOVARNA ORGANSKIH BARVIL CELJE

brzojavni naslov: TOB Celje, telefon št. 2306
proizvaja in nudi tekstilni, usnjarski in kemični industriji
žveplena »Tobotion«,
reduktivna »Tobanon«,
kislila »Tobacid« in
direktna »Tobazol« barvila
z ostalimi stranskimi proizvodi.

Istočasno razširjamo obrat na proizvodnjo »AZO« barvil.
Našim odjemalcem nudimo po potrebi strokovno tehnično pomoč pri uporabi naših barvil in sestavljamo recepte za posebna nijansirana barvanja.

31. OKTOBER SVETOVNI DAN VARČEVANJA

Skrbnega človeka spoznaš po njegovi varčnosti

Zadnji dan v oktobru je določen za svetovni dan varčevanja. Ves svet bo v tem dnevu povečal svojo organizacijsko aktivnost za popularizacijo splošnega varčevanja, pa tudi pri nas ta praznik ne sme neopazno mimo. Nasprotno, v Jugoslaviji ima ta dan še poseben pomen. Nekateri subjektivni vzroki so nas prisilili, da v državnem merilu, na vseh področjih družbene dejavnosti varčujemo, da povsod zaostrišmo odnos merodajnih činilcev do potrebnega varčevanja, da silemo k povečanju proizvodnje in znižanju cen, to se pravi, varčevanje v korist življenjske ravni delovnega človeka.

Dan varčevanja torej naj ne bo samo praznik za listega, ki vlaga svoje prihranke na hranilno knjižico, ali praznik otroka, ki spuša drobne kovance v svojo »račko«. Ravno zaradi naše zaostre ekonomsko politike, je dan varčevanja pravzaprav zelo pomemben za vso našo javnost. Nič ne bi škodovalo, pravzaprav bi bilo prav, če bi v naših podjetjih tudi posvečili kakšno uro razgovora potrebi varčevanja, da bi se pogovorili v duhu tega dne o tem, kako bi v njihovem kolektivno varčevanje izvedli. V tako pravno bi sodilo vrsto problemov od znižanja investicij, povečanja storilnosti, tja do osebnega varčevanja, skrb za čim manjše proizvodne stroške itd.

Seveda je dan varčevanja namenjen vsem oblikam varčevanja, torej tudi individualnemu varčevanju. Naša dolžnost je, da izrečemo nekaj besed v korist varčevanja, čeprav letos z zelo slabo vestjo pričakujemo ta praznik.

Naj vam posrečimo z nekaj podatki. Skodljiva psihoza in potrošniška mrzlica, ki sta rezultata delovanja naših zlonamernih nasprotnikov, je povzročila nenormalno nakupovanje prehranbenih predmetov. V primerjavi z prvim šestmesečjem lani je poraba sladkorja na glavo prebivalca porasla za skoraj 2 kg, masla za pol kg, moke za 6 kg — da in celo soli za pol kg. Če računamo, da je v tem razdobju lani preskrba prebivalstva polekala čisto v redu brez vsakih molen in primerjamo sedanji dvig potrošnje, potem nam je jasno, da gre tu predvsem za kopičenje zalog zaradi popolnoma neosnovanih alarmantnih vesti.

Ta psihoza se odraža tudi pri hranilnih vlogah državljanov, ki so letos v oktobru dvignili okoli 1 in pol milijona hranilnih vlog, medtem ko je hranilnica pričakovala porast vložnih sredstev. Vendar to ne predstavlja na splošno velikega odstotka zmanjšanja hranilnih vlog sprčo 149 milijonov, naloženih v Mesni hranilnici. Velika značilnost za upadanje varčevanja pa se kaže nasprotno pri kmetih. Prejšnja leta je hranilnica ob izplačilih akonacij za prodani hmelj zabeležila velik porast hranilnih vlog iz Savinjske doline. Včasih so te vloge dosegle tudi do 20 milijonov dinarjev, letos pa še noben hmeljar ni vložil svojega denarja v hranilnico. Gotovo je, da kmetije ves ta denar nujno ne potrebujejo nasprotno, znano je, da se je kmetom ob letošnji letini standard obično dvignil in da bi bolj kot kdaj prej mogli pričakovati večje vloge v hranilnici. Ta denar kmetije brž ko ne zadržujejo doma, kjer nikomur ne koristijo in se zaradi kdove kakšnih govoric oškodujejo za odstopke, ki bi jih drugače lahko redno prejeli. O koristnosti naloženega denarja, ki je stalno v obtoku, nam sploh ni treba posebej govoriti.

Vendar ne moremo govoriti, da je smisel varčevanja in zaupanje v naš hranilni zavod pri večini upadko. Celjska hranilnica je začela poslovati

z 20 milijoni dinarjev vložnih hranilnih vlog, danes pa je v tem zavodu naloženih že 149 milijonov din. Če bi pri nas ljudje res varčevali, toda ne prelirano, bi lahko te hranilne vloge brez vpliva na dnevne potrebe ljudi narasle na 300 milijonov din. Celjska hranilnica si prizadeva zainteresirati državljanke za večje varčevanje. Vpeljali misli varčevanja za obrinike. O tem sistemu nekakega starostnega varčevanja bomo še posebej pisali. Daleje je vpeljala hranilnica kolektivno varčevanje otrok za večje izlete. Tudi varčevanje za letne dopuste bo Celjska hranilnica v najkrajšem času vpeljala. Zelo močno agitacijsko sredstvo je razdeljevanje loterijskih srečk. Vsak peli vlagatelj dobi srečko državne loterije. Nekaj celjskih vlagateljev je že dobilo doblike, ki jim jih je hranilnica vpisala.

Morda bi ravno zdaj ob dnevu varčevanja nekoliko več govorili o koristnosti vsakega prihranjenega dinarja. Tudi otrokom bi morali vcepiti čul varčnosti, ne bo pa odveč, če se ta čul nekoliko pozno prime tudi nas. Po njegovi varčnosti spoznamo skrbnega človeka in gospodarja.

(Nadaljevanje s prve strani)

S seje Sveta za gospodarstvo pri OLO v Celju

večanjem prometa, se je večalo tudi število gostov v teh obratih. Tako je obiskalo leta 1953 gostinske obrate 28.000 gostov, lani pa že 37.808.

V celjskem okraju je obrt sorazmerno močno razširjena, saj je kar 1755 obrtnih delavnic; od tega pa 1517 delavnic zasebnega sektorja lastništva. Vrednost obrtnih storitev je lani znašala 2,7 milijard dinarjev.

Osem gradbenih podjetij v celjskem okraju v letošnjem letu zaposluje 3.100 delavcev. Vsa podjetja pa so lani opravila vseh del skupaj v vrednosti 2,4 milijard dinarjev.

V nadaljevanju seje gospodarskega sveta je o delu in problemih okrajne komisije za plače poročal inž. Ogorec.

Med obširnimi dnevnimi redom pa so člani sveta analizirali še stanje okrajnega proračuna. Po vseh pokazateljih je bil plan dohodkov realiziran z 71%, plan izdatkov pa z 58%. Posebno poglavje okrajnih finančnih obveznosti pa predstavlja še vedno velik dolg na račun imobilizacije. Ta dolg znaša okoli 600 milijonov dinarjev. Plačilo te obveznosti je neodložljivo. Zato so člani sveta sprejeli sklep, da se takoj blokirajo vsi skladi pri vseh gospodarskih organizacijah, vključno tudi obrti. S tem v zvezi se bodo ugotovile vse obveznosti podjetij do imobilizacije, obenem pa tudi možnosti za vpis posojila za gradnjo hidroelektrarne v Vuhredu. Kakor dolg do imobilizacije, tako je v celjskem okraju nezadovoljiv tudi vpis posojila za Vuhred. Od predvidenih 150 milijonov dinarjev posojila, so celjska podjetja doslej vpisala le 23 milijonov, kar je vsekakor premalo.

Zelo neugodno proračunsko stanje imajo tudi pri bivšem Okrajnem ljud-

PREDAVANJE O RAKU V CELJU

V Tednu Rdečega križa, ki bo od 30. oktobra do zaključno 6. nov. t. l. bo priredil Mestni odbor RK Celje zanimivo in poučno zdravstveno predavanje o raku dne 3. novembra ob 20. uri v dvorani Narodnega doma.

Predaval bo zdravnik — specialist — kirurg Onkološkega inštituta dr. Žilnik iz Ljubljane. Udeležite se tega predavanja v polnem številu.

Mestni odbor RKS

OBVESTILO NAROČNIKOM

V začetku meseca novembra bodo poštarji pobirali naročnino za drugo polletje 1955, kakor tudi zaostalo naročnino na področju Slovenije. Naročnikom ne bo treba hoditi na pošto in izpolnjevati položnic. Prosim, da vsi izpolnijo svojo obveznost do lista s plačilom naročnine. Kdor ne bo poravnal naročnine za nazaj, temu bomo pošiljanje lista ustavili brez predhodnega obvestila, dolžno naročnino pa bomo izterjali. Za naročnike v Celju bodo poštarji pobirali naročnino nekaj dni pozneje.

Naročnino za prvo polletje 1955 bodo v začetku leta prav tako pobirali poštarji. Kdor pa želi naročiti list na novo, naj plača naročnino poštarjem vnaprej. (Naročnina za celo leto 500 din, za pol leta 250 din, za četrt leta pa 125 din.)

Naročnike obveščamo, da bomo imeli tudi letos konec leta nagradno žrebanje z lepimi nagradami, katerih pa bodo deležni le tisti naročniki, ki bodo poravnali naročnino.

Uprava Celjskega tednika

Naša družina in mladina Za srečen zakon

(Nadaljevanje)

Se vedno prevladuje mnenje, da je žena v družini manj vredno bitje. Ona je le hišna gospodinja, ki naj šiva, kuha, pere in skrbi za otroke.

Toda to je stara, preživela miselnost, je ostanek oziroma dediščina kapitalistične družbe.

V socialistični družbi stremimo po čim večji enakopravnosti. Isto se v javnem življenju manifestira v volilni pravici, istih pravicah v vseh službah, itd.

Ni dovolj samo tam! Se bolj se mora poznati v družini sami. Po Engelsu je družina osnovna celica človeške družbe. V njej morata o vsem odločati prav oba.

Zakaj tako dolg uvod? Že zadnjič sem omenil ob koncu razgledanost — enega pomembnih činiteljev za srečni zakon.

So možje, ki želijo biti v svojem delu nemoteni. Zato se zadovoljijo, da imajo v svoji ženki le skrbno hišno gospodinjico.

So zopet drugi idealni soprog, ki so sicer sprejeli ženo kot hišno gospodinjico in mater, a se le s tem še ne zadovoljijo. Njih cilj je vzgojiti in izobraziti njo, kot sebi enakovrednega človeka v družini. Poznam take primere. Zvečer se možek lagodno zlekne na divan, časopis v roke in bere, bere... Toda ne zase... »Poslušaj ženka zanimive vesti«. Glasno branje in zveto poslušanje žene, ki pridno vrti kuhinico v rokah. Lepo, kajne? In lahko tam, kjer žena hoče sprejemati moževe nasvete in nauke, ne da bi bila ranjena njena čast, njen ponos.

Da se takemu, mnogokrat mučnemu vzdušju, ko žena ali pa mož preborelevata notranjo krizo ob misli na manjvrednost, izognemo, moramo pred zakonskim jarmom poznati zakonskega druga. Poznatj moramo njegov ali njen naravni intelekt.

To ni težko odkriti. Že po govorjenju, pisavi, vedenju, občejanju v družbi in v nešteti drugih dejstvih ga vsaj približno lahko ugotovimo.

Ravno zato višina izobrazbe, tiste, ki jo merimo s šolskim merilom, ni toliko odločilna. Človek, ki je naravno inteligenten, se kaj lahko priuči in če je lepo vzgojen, tudi rad sprejema znanje.

Kaj premore zdrav intelekt, nam je na mnogih primerih dokazala ravno narodnoosvobodilna borba. Ljudje, še večeraj nepomembni, ki jim stara Jugoslavija ni dala izobrazbe, so se v narodnoosvobodilni borbi notranje prekalili, se opolodili z marksističnimi tezami in zrastle v velikane.

Tu je naštetih samo nekaj glavnih smernic, ki jih mladina mora upoštevati.

(Konec)

V. Smajs

Nova uredba o otroških dodatkih

(Nadaljevanje s tretje strani)

za dneve, ko mu pripada polno ali delno nadomestilo plače po posebnih predpisih. Akordantom se dodatki obračunava za toliko dni, kot to ustreza zaslužku, ki so ga dosegli v ustreznih plačilnih dobah; osnova je minimalna oziroma pavšalna osnova, ki je določena s posebnimi predpisi.

Če imata oba zakonca pravico do dodatka se sporazumeta sama komu se naj dodatek izplača, če otroci niso skupni pa lahko uveljavlja vsak zakonec dodatek samostojno. Ločenec, oziroma razvezanec ima pravico do dodatka za tiste otroke, ki so pri njem v oskrbi.

Da se zagotovi pravilna uporaba dodatka, je predpisano, da lahko skrbstveni organ odredi, da se dodatek ne izplača staršem, če ga nepravilno uporabljajo, ampak posebejmu skrbniku. Predvidena je celo posebna komisija, ki bo skrbela zlasti za podatke o nepravilni uporabi dodatka in spremljala izvršitev izdanih odločb.

Zahtevek predloži upravičenec pri okrajnem zavodu za socialno zavarovanje, oziroma pooblaščenim podružnicam zavoda, ali pri delodajalcu, ki mora poslati zahtevek takoj pristojnemu zavodu v odločanje in ponudi potrebne dokaze. Dodatek je mogoče zahtevati naj-

več za 3 mesece nazaj.

V primeru, da upravičenec ne ponudi zahtevanih dokazil ga zavod pozove, da v 15 dneh pomanjkljivosti odpravi, sicer izda odločbo na osnovi predloženih dokazov.

Zoper vsako odločbo se lahko upravičenec, sindikalna organizacija ali delodajalec pritoži, zoper drugo-instančno odločbo pa je dopusten upravni spor. Važno je določilo, da mora upravičenec prijaviti vsako spremembo, ki ima za posledico čezubo pravice ali spremembo zneska, najkasneje v 15 dneh, sicer odgovarja kazensko in materialno.

Vso škodo, ki nastane zaradi nepravilnih izplačil, netočnih podatkov, neprilave sprememb, je dolžan upravičenec povrniti in se zahtevki uveljavljajo pred rednimi sodišči. Zavod pa odgovarja upravičencu za škodo, ki je bila njemu povzročena. Predvidene so v uredbi denarne kazni za nepravilno spremembo ali dajanje netočnih in nepopolnih podatkov.

Upravičenci so bili dolžni do 30. septembra t. l. predložiti davčna potrdila in dokumente, zavod pa je dolžan do 31. decembra 1955 izdati vse odločbe, po katerih se bodo izplačevali dodatki od 1. januarja 1956. dr. H. A.

Zbor staršev v II. osnovni šoli v Celju

Na zboru staršev v II. osnovni šoli v Celju, ki se ga je udeležilo preko 500 mater in očetov, je predaval profesor Albin Podjavoršek o manj nadarjenih otrocih.

Manj nadarjeni otroci ne morejo uspevali v osnovni šoli, zato odidejo v pomožno šolo, kjer je število otrok v razredih nizko, da je možen tudi individualni pouk in tako pod vodstvom strokovno usposobljenih učiteljev tudi taki otroci napredujejo.

Pomožna šola v Celju je zajela v 12 oddelkih 150 otrok, ki bi sicer ostali v razredih osnovne šole. Teško stanje je na podeželskih šolah, kjer število manj nadarjenih otrok v nižjih razredih čaka, da dovrše svojo šolsko obveznost in so mnogi poleg družbi v breme. Zato pozdravljamo akcijo, da se tudi za učence z dežele odpre v Celju pomožna šola z internatom. Z uresničitvijo te zamisli bo urejen v celjskem okraju važen socialni problem.

Pri razgovoru o higieni otrok so razpravljali tudi o ureditvi kopalnice na

šoli. Starši niso zavzeli za kopanje v šoli, kjer se otroci laže prehlade. Priznajo, da mora dom v prvi vrsti skrbeti za higieno, saj so v vsaki družini dani pogoji za redno umivanje otrok. Ugotovili so, da je le del otrok zane-marijen, lake starše pa naj šola pouči.

Starši so krilizirali vedno menjavanje šolskih knjig in so želeli, da bi bili zvezki v začetku šolskega leta pravočasno na razpolago.

Mlečna kuhinja odda dnevno 489 obrokov, od teh je 82 obrokov brezplačnih. Šola je bila letos do polovice obnovljena, upamo, da bo prihodnje leto obnova dokončana in bo imela šola povsem novo lice.

Po otvoritvi šole na Polulah se je število oddelkov skrčilo na 26, vendar obiskuje šolo še vedno preko 900 otrok, 10 oddelkov je popoldanskih.

Po statistiki imata obe osnovni šoli s pomožno šolo 28 popoldanskih oddelkov, zato je gradnja novih šol v Celju še vedno pereča.

Kotiček za naše žene

DA NAM BODO KOKOŠI TUDI POZIMI NESLE

V poznih jesenskih mesecih čutimo pomanjkanje jajc ne samo v mestih, temveč tudi na deželi. Kokoši se ne-kako v oktobru preperjajo in golijo ter v tem času povsem prenehajo nesti. Navadno v tem času tudi zelo oslabijo, zato jih v deževnem in vetrovnem

DA BOŠ PRIHODNJE LETO IMELA LEPEŠE KRIZANTEME

Krizanteme so jesenski okras naših vrtov in z njimi najlepše okrasimo grobove naših dragih. Toda ko jim korenine ostare, dajejo od leta do leta slabše in manjše cvetove. Zato jih je treba pomladiti. Spomladi napravimo potak-njenje. Vrščike z največ tremi listi vsa-dimo v zabojček z mivko. Dokler se ne ukoreninijo, jih imamo na vlažnem in sončnem prostoru, nato pa jih vsadimo v bolj težko zemljo. Med rastjo jih večkrat poskropimo z raztopino modre galice, da jih ne napade rja, peronos-pora. Najboljši in najlepši bodo cve-tovi na tisti rastlini, ki ji pustimo en sam vrh. Če se bo poplek cveta po-kazal pred prvo polovico avgusta, ga odstranimo, da ne bo krizantema pre-zgodaj cvetela.

vremenu ne smemo puščati na pašo. Peskebi! moramo, da se bodo čimprej preperile. Ker potrebujejo za novo pre-je mnogo hrane, zlasti beljakovin in rudninskih snovi, jih je treba dobro krmiti, zato ne skoparimo z žitom. V mehko hrano jim dodajmo dnevno na glavo 10—15 g kostnega zdrbca ali zdrobljenih svežih kosti. Preperjanje pospešujejo tudi sončnično seme, deteljni drobir, razna zelenjava, ki jo razrežemo pomešamo med toplo krmno. Nesti začno prej, če jim dajemo dosti tople hrane, ker jo imajo rade. Perut-ninarji trdijo, da kokoši neso še po-zimi, če jim še vsaj po dvakrat na teden damo zeleno listje kapusa ali ohrovtu.

Mlade kokoši — enoletnice v tem času še gotovo niso »znešene« in če jih bomo tudi v jesenskem in zimskem času pravilno krmili, nam bodo v krajših presledkih nesle skozi vse leto. Zgodnje spomladanske piške pa v tem času navadno šele začno nesti in nesejo ne-pretrgoma vso zimo, če imajo dovolj tople in zelene hrane.

Kokoši imajo mnogo bolj okusno me-so, če jim dajemo pred zakolom vsaj tri tedne dnevno po 1 del mleka.

Enostavno, okusno, moderno.

IZ CELJA...

Nekaj bo treba storiti - in sicer takoj

Pred tedni smo naše zaposlene matere »tolžili«
za obljubo, da bomo v Celju v najkrajšem času odprli nov otroški vrtec in Jurčičevi ulici, v prostorih nekdanjega kluba ljudskih poslanev, ki jih danes zaseda Gostinska zbornica. Podatke smo dobili na merodajnih mestih in smo sami verjeli v uresničenje tega načrta. Toda celjska javnost in prizadete matere so bile kaj kmalu obveščene, da »iz te moke ne bo kruha«.

Na nedavnem sestanku SZDL I. četrti je prišlo to vprašanje med volivci po novno v pretrse. Posamezniki so podarjali, da je dovolj sramotno za industrijsko mesto Celje, da ne premore več kot en sam skromen otroški vrtec z zmogljivostjo komaj za 40 otrok, medtem ko ustanavljajo lepa otroška zavetišča manjši okoliški kraji.

Na zadnjem sesatku ZB so člani to vprašanje, ki je že očitno kričee, znova načeli. Če prislusnemu glasu celjske javnosti, bi se ta zadnja zamisel — vrtec v Jurčičevi ulici — vsekakor dala izpeljati. Matere so tudi mnenja, da bi

bil to najidealnejši prostor za otroški vrtec, saj ima dovolj velike, dovolj lepe prostore, lep vrt in v neposredni bližini lepo otroško igrišče, kjer bi lahko otroci v lepih dneh preživeli pretežni čas svojega bivanja na svežem zraku.

Z ozirom na tesna proračunska sredstva — če že o teh pri tako važni otroški ustanovi moramo govoriti — bi ta prostor tudi zaradi tega najbolj odgovarjal, ker ne bi bile tu potrebne nobene večje adaptacije, preureditev pa bi zavzela le malo časa.

V imenu zaposlenih celjskih delovnih mater bi tistim, ki zavirajo ustanovitve otroškega vrtca predlagali, naj si ogledajo stisko in zmešnjavo v edinem, pretesnem otroškem vrtcu in naj prislusnejo glasovom mnogostevnih malčkov, ki v zaklenjenih stanovanjih kličejo zaposleno mater z delovnih mest.

Nekaj bo treba storiti — in sicer takoj!

Gibanje prebivalstva v Celju

V času od 15. do 22. 10. 1955 je bilo rojenih 14 dečkov in 11 deklic.

Poročili so se:

Feliks Uršič, namestnik in Franca Virjent, namestnica, oboje iz Celja; Viktor Povšnar, delavec iz Nove vasi, Celje in Berta Cretnik, delavka iz Celja; Stjepan Breznik, trgovski pomočnik iz Celja in Alojzija Prisljan, trgovska pomočnica iz Podrečja; Franc Stenčnik, delavec in Ana Kovač, delavka, oboje iz Celja; Ivan Strasek, skladiščnik iz Leva in Terezija Stojan, delavka iz Pečovnika, Celje; Stanislav Vovk, šofer in Antonija Zorn, delavka, oboje iz Celja; Gabriel Platise, mizarški pomočnik in Jožeta Brgele, delavka, oboje iz Celja; Stanislav Videc, pom. skladiščnik in Jožeta Cretnik, delavka, oboje iz Celja; Josip Dobrošak, delavec in Olga Kristina Dvorak, bolniška strežnica, oboje iz Celja; Misko Kovač, mizarški pomočnik in Roza Benedikt, roj. Ott, gospodinja, oboje iz Sp. Trnovelj, Celje.

Umrli so:

Zvonko Golja, poljedelec iz Prapretna, star 15 let; Branko Grobin, novorojenček iz Vonarja; Marjan Resnik, novorojenček iz Sp. Trnovelj; Juri Vegeršek, upokojeni radar iz Libov, star 62 let; Avgust Kuhar, upokojenec iz Vranskega, star 69 let; Marija Jager, roj. Stancer, družinska upokojenka iz Male Pristave, stara 62 let; Dragica Breznikar, otrok iz Marije Reke, stara 19 dni; Alojz Rednak, upokojenec iz Paroža, star 41 let; Ana Dobnik, roj. Zaleznik, gospodinja iz Presejra, stara 30 let; Franc Planinc, upokojenec iz Celja, star 69 let; Franc Kot, upokojenec iz Pankrca, star 56 let.

Egolzem - princip in še kaj...

Prosvetno društvo iz Ljubee je dne 23. t. m. po dolgem času nastopilo na dokaj bormem, a vendar prijaznem odru v sušilnici hmelja (Koželj) ob osnovni šoli z dramo v treh dejanjih »Prevara«.

Delo je bilo dokaj zahtevno, a kljub temu so potrpežljivi igralci pod težkimi pogoji in v razmeroma kratkem času vložili ves svoj trud tako, da je prireditev zelo lepo uspela.

K vsemu naj Vam še povem na uho, da to društvo od sedaj še nima svoje tradicije, ker je pač mlado, hkrati pa so mu največkrat metali polena pod noge, saj so že dostikrat poskušali z raznimi prireditvami, katere pa žal niso prišle do odr. So pač težave! Namen tega članka je, opisati težave, s katerimi se je skupina igralcev borila, in če me nihče ne bo izdal tudi povedati, v katerem grmu tiči zajec. Društvo nima svojega lastnega odr, niti za to posebne opreme. Vse kar je bilo potrebno, je bilo izdelano po lastnih močeh, za katere stvari pa so se morali obrniti drugam. Tako so zaprosili tudi Prostovoljno gasilsko društvo Ljubee za klop. Gasilci so na svoji seji pričeli oklevati, šele po nekaj dneh so njihovi prošnji ugodili.

Kakor povsod na podeželju tako je tudi pri nas večina igralcev zaposlena v podjetjih in ustanovah in šele zvečer lahko žrtvujejo čas za vaje, katere se dostikrat zavlečejo pozno v noč. Tudi ena od naših igralke je imela izmenično službo v Tovarni emajlirane posode. Na dan generalne vaje je poprosila svojega mojstra, če bi lahko zapustila delo že ob 18. uri. Ker pa ni prvotno vprašala predelavke, je le-ta iz principa ni izpustila pred končanim delom. Čeprav je uprava tovarne posredovala pri oddelkovodji, igralka ni bila uslišana. Oddelkovodja v dekorni delavnici je predlog personalnega referenta odbil celo na tak način, da je personalnemu referentu dejal: »Jaz je ne pustim, če hočeš pridi pa Ti delat.«

Ta odnos do kulturnega udejstvovanja zasluži ostro grajo. Ni minulo niti dobrih 14 dni, ko je bila v Celju konferenca prosvetnih društev, nekako v istem času pa je bil na Jesenicah objavljen kongres. Na tem sestanku v Celju so delegati dovolj jasno poudarjali potrebo kulturnega življenja med delavci, ki je predpogoj za dobro delo v službenem razmerju, za napredek in rast delavskega samoupravljanja, mojster Krofič v Tovarni emajlirane posode tega najbrže ne razume ali pa noče razumeti. Tu seveda ne mislimo zagovarjati zahtev vseh, ki bi si na račun prosvetnih društev hoteli privoščiti »počitnice«. Toda v tem primeru je bila potreba preverjena, zato je postopek tem težje razumljiv. Tu gre prej za namerno nasprotovanje dejavnosti kulturnega društva.

Iz sodne dvorane

PONESREČEN BEG ČEZ MEJO

Ludvik Kos in Anton Koprivnik iz Velenja sta 26. avgusta 1955 nedovoljeno pobegnila v Avstrijo. Avstrijski državni organi so oba pri Sentlaju izročili našim organom. Obsojena sta bila na 4 mesece zapore. Kot obtežilo pri odmeri kazni je bilo, da sta oba s svojim nedovoljenim pobegom škodovala časti naše države.

V BODOČE SE BOSTA IZOGIBALA KAZNIVIH DEJANJ

Jure Babič iz Bistrice ob Sotli je od Franca Ferlinca iz Vetrnika kupil smrekove trame, vredne okoli 12.000 din, za 5.500 din. Vedel je, da si je Ferlince trame pridobil na nepošten način, ko je sekjal les v gozdu v Globokem za sindikalno podružnico Elektran v Brestanici. Z nepravilno vožnjo je na cesti pri Pilštanju poškodoval in spravil v nevarnost za življenje Marijo Maček. Franc Ferlinc si je v gozdu GU Planina prilastil smrekovega lesa v vrednosti najmanj 12.000 din, katerega je Babiču prodal. Prvi je bil zaradi kaznivih dejanj prikrivanja in ogrožanja javnega prometa obsojen na 5 mesecev in 15 dni zapore, drugi pa zaradi tatvine na 4 mesece zapore. Sodišče je mnenja, da se bosta oba obsojena v bodoče izogibala kaznivih dejanj.

47-letni Rakef Martin iz Teharja je prišel 24. maja 1955 k Marolt Ceciliji v Sempetru pri Laškem. Pravil ji je, da je v zaporu v Mariboru, ki je prestajal kazen, kupil od njenega sina Marolt Ivana možko dvokolo za 7000 dinarjev gotovine in za hrano, ki mu jo je potem pošiljal v zapor. Kazal ji je tudi lažna pisma, ki naj bi mu jih pisal Marolt Ivan v zadevi koleasa, ki pa mu ga ni prodal. S tem je spravil v zmo Maroltovo, da mu je izročila sinovo kolo, vredno 15.000 dinarjev. Zaradi goljufije je bil Rakef obsojen na 4 mesece zapore.

...IZ ZALEDJJA

V Rog. Slatini nameravajo graditi kulturni spomenik pokojnemu Borisu Kidriču

Preteklo nedeljo je Občinski odbor SZDL Rog. Slatine sklical konferenco predstavnikov organizacij, društev, podjetij in ustanov, na kateri so razpravljali o novih gospodarskih ukrepih. Po uvodnih besedah republiškega poslanca tovariša Lojzeta Krivca so začeli razpravljati. Govorili so o vzrokih visokih cen, o prekupevalcih, ki jih je vse preveč, o potrebi zboljšanja prometa, ki bo pocenil prevozne storitve, o potrebi izboljšanja zadružnega poslovanja, o racionalnejšem izkoriščanju proizvodnih možnosti kmetijskih gospodarstev, ki naj v bodoče zagotove gostinsko-zdraviliški obrat in ostalim prebivalcem potrebno zelenjavo in ostale pridelke, da ne bo treba po nje v najoddaljenejši kraje, kar je povzročilo nepotrebno podražitev. V zvezi s tem, da je treba omejevati investicije v kapitalni graditvi in jih usmerjati v gradnjo takih objektov, ki bodo služili neposredno proizvodnji potrošnih dobrin, je bilo sproženo vprašanje gradnje nove šole. Problem šolskih prostorov je v Rog. Slatini izredno pereč. Prebivalci že vsa zadnja leta mnogo razpravljajo o tem, kako omogočiti svojim otrokom normalno in nemoteno izobraževanje. V sedanjih šolskih poslopih se izobražuje preko tisoč učencev iz osnovne šole, nižje gimnazije, vajeenske šole za razne stroke in kmetijsko gospodarske šole. Obe šolski stavbi pa imata le 11 učilnic. Zaradi tega je v nekaterih razredih nižje gimnazije do 80 otrok v eni učilnici. V poslopiju osnovne šole pa je pouk v treh izmenah. Dopoldne obiskujejo pouk učenci 3. in 4. razreda, popoldne pa učenci 1. in 2. razredov osnovne šole, treh razredov vajeenske šole in dveh razredov kmetijske šole. To so nepremostljive ovire za uspešno delo, pri katerih ni mogoče upoštevati zdravstveno-higienskih niti pedagoških principov pri šolskem delu.

Za rešitev tega zelo važnega problema je Občinski odbor SZDL predlagal iniciativni odbor za gradnjo osemletne šole, ki bi bila postavljena v spomin na tukajšnjega rojaka pokojnega Borisa Kidriča. To bi bil kulturni spomenik, s katerim bi se oddolžila naša skupnost velikemu delu, ki ga je opravil Boris Kidrič za delovnega človeka. To naj bi bila kovačnica novih ljudi, ki bi sledili njegovemu zgledu.

Občinski ljudski odbor je predlog potrdil. Naloga odbora bo, da bo poskrbel za sredstva, ki so potrebna za gradnjo. Tukajšnji prebivalci bodo po svojih močeh prispevali. Prav bi bilo, da bi tudi podjetja, ki nosijo svoje ime po velikem revolucionarju, prispevala k dograditvi tega spomenika. S tem bomo uresničili njegove besede, ko je ob odkritju spomenika padlim borcem v Rog. Slatini dejal: »Začnite, mi vas bom podpril!«

I. J.

OBČINSKA ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV ŠOSTANJ USTANOVLJENA

Na pobudo okrajne zveze prosvetnih društev Celje je bil pred kratkim tudi v Šostanju sestanek zastopnikov vseh kulturno-umetniških društev Saleške doline. Na sestanku so izvolili 7 članski odbor občinske zveze prosvetnih društev za Saleško dolino, oziroma za področje, ki ga zavzema nova občina Šostanj.

Zal se nekateri delegati niso zavedali, da je njihova dolžnost, udeležiti se tega plenuma. Vendar je bila razprava prav živahna in je pokazala, da bo treba našim društvom dajati še mnogo pobud in pomoči, če bomo hoteli, da se bo prosvetno kulturna dejavnost razmahnila tudi povsod tam, kjer tega doslej ni bilo. Pokazalo se je tudi, da imamo na našem področju precej ljudi, ki radi krifirajo druge, sami pa ne storijo ničesar, da bi se razmere izboljšale. Popolnoma pravilen je predlog tov. Brunška, da bi se za poživitev dela prirejala medsebojna goslovanja, pa tudi tekmovanja, ki poživijo delo v društvih.

Novoizvoljeni predsednik tov. Brunšek je pozval kulturno-prosvetne delavce, da se naj poprimajo dela, da se bo kulturno-prosvetno delo razmahnilo. Opozoril je tudi na važnost ljudskih univerz in knjižnic pri društvih. Društvo brez dobre knjižnice dosega te polovične uspehe.

Novo ustanovljeni občinski zvezi želimo obilo uspehov.

ALI RES NI MOGOČE DRUGAČE?

Vsem je znano, kakšne zveze imajo prebivalci Zgornje Savinjske doline s svojimi avlobusi. Toda vsem le ni znano, kakšne avlobuse uporablja na tej progi SAP Celje. Mislimo, da je že skrajni čas, da se le predpogoje škale zamenjajo z boljšimi, novimi.

Ljudje se hudojejo, šoferji preklinjajo, toda vse nič ne pomaga. Ali ni smešno, če vidiš, da ima šofer privezan rezervoar za navadno verigo na avtobus, da ga ne izgubi. Ali ni čudno, da imajo avtobusi stalne gumi defekte? No, zato pa res ni čudno, da je pred dnevi stal na Ljubnem avtobus tega podjetja, ki je imel vse gume in zračnice pokvarjene. Smo pa res radovedni, če imajo tudi na drugih progah Slovenije taka vozila? Zaradi popolne izrabljenosti vozil vršijo stalno popravila, ki povzročajo velike zamude in mnogo izje.

Zakaj bi se na to progo, ki drži v najlepši turistični kraj, ne poslali boljši vozovi. Šoferje je naravnost sram pred tujci, ki si ogledujejo in občudujejo njihova vozila. Na tej progi kasirajo povprečno dnevno do 23.000 din. Mislimo, da bi že zaradi tega lahko poslali na to progo boljše vozove.

IZ VINSKEGA VRHA PRI SLIVNICI

Prejšnji mesec je bilo končano postavljanje drogov za električno omrežje na področju našega elektrifikacijskega odbora. V dveh vaseh še ni postavljeno. Sedaj nam primanjkuje finančnih sredstev, da bi nabavili ter potegnili žico na daljnovidno ter omrežje. Elektro-gospodarski skupnosti Slovenije se že v naprej zahvaljujemo za obljubljeno dotacijo.

*

V sredini vasi Vinski vrh grade gasilci vodni rezervar, ki bo veliko pripomogel pri gašenju, če izbruhne požar na kakšnem poslopiju. V gradnji je še gasilski dom, kateremu je potrebna še notranja izdelava. Pri društvu ima največji zaslug poveljnik Franc Cokic. Gasilskemu društvu še primanjkuje najpotrebnejšega orodja, pa tudi motorno brizgalko bi nujno potrebovali.

*

Ker je slaba prometna zveza z občino Smarje, je želja tukajšnjega prebivalstva, da bi nadaljevali z gradnjo ceste Vinski vrh—Smarje.

*

Na seji Občinskega ljudskega odbora v Smarju so sklenili, da bodo pri nas dvakrat tedensko uradni dnevi. S tem bo ljudem olajšano, da bodo potrebne zadeve opravili v domačem kraju.

T. F.

Ivo Robič v Celju

Trgovskemu podjetju »Volna«
je uspelo nepričakovano pridobiti za zabavni večer, ki bo v nedeljo, 30. oktobra, slovitega šlager pevca

Iva Robiča

Po skoraj enoletnem uspešnem gostovanju v inozemstvu je to njegov prvi nastop v domovini

Pohitite z nakupom vstopnic, katerih je le še nekaj v predprodaji

KAM V NEDELJO IZ CELJA?

Na Tolsti vrh (838 m)

Iz Celja odidemo po Bregu in nato čez most do stare ribogojnice, nakar zavijemo pri (že od daleč vidni) visoki smrekavi navzgor na markirano pot. Ta pot vodi do vrha Vipote precej strmo, nato pa položno, skoro ves čas po grebenu, mimo daljnovidu, z lepim razgledom na svojo desno in levo stran v smeri proti Tolstemu vrhu (tudi Tovst), od koder že od daleč zagleda na vrhu stoječo piramido.

Ta pot je poleti in pozimi lepa, zlasti v zgodnji spomlad, ko iz snega priku-kajo snežnobeli telohi.

Na vrh Tovsta prispemo v 2 urah zmerne hoje in od tu se nam odpira planinski svet na vse strani. Iz Tovsta se lahko podamo na Celjsko kočo, ki jo dosežemo v dobrih 20 minutah. Od tu se vrnemo v Celje po občajni poti.

Podjetni izletnik pa bo krenil z vrha severno navzdol na Svetino in bo dosegel Planinski dom na Svetini (790 m) v 45 minutah.

V tem prijaznem in sončnem domu se spočijemo in se nato vrnemo domov preko Laške vasi v Štore. Iz Štor imamo ugodno avtobusno zvezo v Celje, pa tudi vlak v obe smeri.

Planinci, izkoristite v zimskem času, ko je povsod ugoden teren za smuko, vse nedelje za izlet v bližnjo celjsko pogorje!

Dr. M.

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

Krompir 16 (—); fižol, zrno — (70—80); fižol, stročji 40 (60); čebula 40 (40); česen 80 (100—120); korenček 40 (30—50); buče — (20); pesa 30 (30); kolaraba 20 (30); solata 34—50 (60—70); cvetača 50 (80); motovilec — (100); spinača 60 (100—150); peteršilj — (60); zelena 46 (60); ohrovt 120 (20—30); por — (60); zelje, glave, 12—16 (12—20); zelje, rib. 35 (50); repa, sveža — (25); repa, rib. — (40); redkev 20—25 (30); paradižnik 40 (30—50); paprika 10—44 (40—80); kostonjan 28 (25—30); feferoni — (100—120); ribe sl. v. — (160); jabolka 24 (15—25); kruške — (30—50); breskve — (40); hruške 20 (20—30); vino — (130); sadje-vec 25 (—); kis — (25); mleko — (30—32); skuta — (120); smetana — (160—200); maslo — (350—450); jajca — (22—25); piščanci — (210—350); kokoši — (350 do 550); grozdje 100 (35—50); pšenica — (55—60); oves — (45); koruza, zrno, — (50); orehi, celi, 140 (120—140); orehi, jedra, — (450—520).

GOSTOVANJE SRBSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA IZ BEOGRADA V CELJU

V zvezi z gostovanjem beogradskega Narodnega gledališča opozarjamo občinstvo, da razen znanih prvakov tega gledališča, Ljubice Jovanovića in Raše Planovića nastopa v »Premieri v New Yorku«
v vlogi Nancy Stoddard soproga generala Dapčevića, Milena Dapčević, dne 30. in 31. oktobra, v ponedeljek, dne 31. oktobra popoldne pa edina Slovenka v ansamblu beogradskega gledališča, soproga veleposlanika v Parizu dr. Ačsa Beberja Vera Hreščak-Beberjeva v vlogi Georgije Aljin.

Pričakujemo, da bodo ljubitelji celjskega gledališča s polnočetivnim obiskom pozdravili velike umetnike na našem odru.

KRONIKA NESREČ

Pri padcu si je poškodovala nogo Zupanc Karolina iz Čreta.

Pri rezanju drv si je na cirkularni poškodovale prste Lovenjak Alojz iz Zalca.

Conč Ema iz Cest pri Rog. Slatini je pri padcu utrpela poškodbe na nogi.

Pri padcu z drevesa si je poškodovale hrbtenico Markovič Karl iz Ponikve.

Pri pretepu jo je izkupil Jutriša Avgust iz Brezna ob Sotli. Bil je z nožem zaboden v hrbet.

Poškodbe na nogi je dobil pri igranju z žogo Kolenc Slavko iz Gotovelj.

S kolesom je padel Martinčič Franc iz Vrčja pri Zalcu. Utrpel je težke poškodbe na glavi in pretres možganov.

Pri padcu se je poškodoval na nogi Papež Fric iz Pankrca pri Grižah.

Pri padcu s kolesom si je izpahnil nogo Borinc Ivan iz Vojnika.

Medenico si je pri padcu poškodovale Plavčak Miha in Neganja pri Rog. Sl.

Osebnj avto je povozil Brvar Gabrieljo iz Vranskega. Poškodovan ima prsni koš in utrpela je pretres možganov.

Pri padcu z drevesa si je zlomila nogo Frece Kristina iz Pečovnika.

Miklavc Stanko iz Dobrne je med vožnjo padel pod kmečki voz. Utrpel je poškodbe po glavi.

Stiri metre globoko je padla s hodnika Medvešek Ana iz Lemberga pri Dobrni. Utrpela je težje poškodbe po telesu.

Pri padcu si je poškodovale roko Bukovec Franc iz Vodice pri Sentjurju.

S sekiro se je vsekali v nogo Capun Franc iz Zagaja pri Ponikvi.

Težke opekline po telesu je utrpela enoletna Silva Jakob iz Pongraca.

Šestletno Fale Sašo je na paši poškodovale krava.

Vse ponesrečence so celjski reševalci prepeljali v bolnišnico.

Izreden kongres Svobod in prosvetnih društev na Jesenicah

Nadaljevanje s 1. strani

Jedro kongresnega dnevnega reda so prvi dan predstavljali poročila tovariša Kimovca, programske misli tovariša Regenta, beseda tovariša Marinka in razprava, drugi dan pa poročila in predlogi tovariša Albrehta, sprejem statuta, predlogi gospodarske komisije, volitve in odlikovanja. Organizacijsko poročilo tajnika LPS pa je bilo razmnoženo in v obliki zajetne brosure delegatom razdeljeno še pred kongresom.

Tovariš Kimovec je osvetlil problematiko našega prosvetnega življenja ob primerjavi z zadnjimi podatki iz zadnjih let stare Jugoslavije. Tedaj so namreč 4 zveze (Vzajemnost, Zveza kmečkih fantov in deklet, Prosvetna zveza in Zveza kulturnih društev) tvorile 58 odstotkov društev in združevali 9 odstotkov članstva kot ga imamo danes. Ze to narekuje povečanje članstva naših Svobod in drugih prosvetnih društev. Razume pa se, da bo treba to doseči brez administrativnih ukrepov. V današnjih prosvetnih društvih, od katerih so se mnoga razvila do take popolnosti, da so postala profesionalne ali pa vsaj polprofesionalne ustanove, največ gojijo dramatik, nato petje in šele na četrtem mestu je skrb za izobraževanje. Razen tega pa so se društva, še bolj pa njihove okrajne zveze, zaposlovala še na drugih sektorjih dela: z dolžnostmi notranje uprave (izdajanje dovoljenj za lastne in druge prireditve) in preko zastopstva avtorske centralne še z založništvom, kar je seveda hromilo njihovo družbenopolitično odgovornost. Podobno je republiško vodstvo deloma po skupini javnih kulturnih delavcev, ki jih je njih zaposlilev odtelovala od dela na tem področju, deloma po skupini strokovnjakov, predstavljalo hkrati organa državne uprave, študijski center, založbo in servisno organizacijo. Vse to seveda ni bilo brez koristi, vendar pa je krilo v sebi tudi vzroke, da je bilo premalo pozornosti posvečene organizaciji takega izobraževanja, preko katerega bi delavci bolj opravljal svoje družbene funkcije, premalo pozornosti do vprašanja kulturne zabave, premalo ali pa nič pozornosti do delavskih domov in premalo pozornosti do jasne družbenopolitične orientacije. Preko teh kritičnih dognanj je tov. Kimovec nakazal pota, po katerih naj bi, poživljena z metodami naše napredne delavske organizacije, hodila za naprej naša amaterska prosvetna dejavnost.

Tovariš Regent je utemeljil potrebo po ponovni združitvi obeh zvez in nazival vrsto misli, ki naj bi spremljale delovni program nove zveze. Izrekel se je predvsem za najširšo izobrazbo našega delavstva, čemur naj bi služili posebni prosvetni sklad, v katerega naj bi naše gospodarstvo odvajalo del sredstev in iz katerega naj bi se med drugim štipendirala delavska mladina, ki je na univerzi in srednjih šolah zelo slabo udeležena. Prav pomanjkanje izobrazbe je največkrat krivo, da pri nas marsikaj šepa. Seveda ne kaže zanemariti pri tem umetnosti, ker sta prosveta in umetnost le dve veji istega debla. K vzgoji našega delovnega človeka pa so poleg amaterske prosvetne organizacije, ki je sicer prav zaradi svoje prostovoljnosti najcenejša in najnaprednejša oblika, poklicane tudi vse druge profesionalne institucije, od tiska do profesionalnih kulturnih in umetniških ansamblov. Le izobraževanje in po socialističnem huan'st'ic, njih načelnih vzgojen delavce bo sposoben izboljšati delovno organizacijo v naših podjetjih in dvigniti proizvodnost.

Tovariš Marinko je poudaril, da organizacijska oblika neke dejavnosti ni odločilna, da torej ni že od same oblike pričakovati rezultatov. Govoril je o potrebi socialistične preobrazbe vasi, kjer ni tistih idejnih osnov, ki jih ima sicer delavski oziroma industrijski center. Pri naših prosvetnopolitičnih prizadevanjih nam ne sme iti le za kulturno samozadovoljstvo, ampak predvsem, da čim več naših kulturnih vrednot uživamo. Kakor nam je danes potrebna univerzalnost v ekonomiki, tako nam je potrebna tudi v kulturi.

Razprava (Janko Liška, Lev Modic, Branko Kudof in drugi) je poudarila potrebo po večji finančni pomoči amaterskemu prosvetnemu delu, potrebo po izločitvi domov prosvetnih društev, predvsem tam, kjer je čestokrat slaba kinopredstava važnejša od prosvetnega dela; izrazili so željo po izdaji dobrih in vzgojnih gledaliških del, o pravičnejši razdelitvi naših sredstev, ki se širokogrudno razdajajo na primer za dragocena kegljišča, mačehovsko pa za prosveto in šolstvo. Poudarili so potrebo po čvrstejši povezavi med šolstvom in ljudsko prosveto, kritizirali pa usmerjenost šolstva v preteklosti, v historizem, ne pa v bodočnost, v prakso. Pri kazali so potrebo po organiziranju borbi proti kiču, ki zavira podobno kakor pomisel, da je filozofija le za najvišje inteligentne sloje, estetsko vzgojo našega delovnega človeka in ga zadržuje v primitivizmu.

Drugi dan kongresa je začel tovariš Roman Albreht, ki je v svojem govoru označil izobraževanje našega delavstva kot kategorični imperativ, kot posledico zahtev po visokokvalificiranem delu, kakršnega zahteva sodobni tehnični napredek in kateremu je lahko kos le izobražen delavec. Vsak čas bo mogoče reči, da strokovno nesposoben in neizobražen delavec ne bo imel kaj delati. Neizobražen delavec tudi kapitalistu niso bili koristni. Tudi on se je trudil, da mu je nudil — seveda sebi ustrezno — vzgojo. Toliko bolj je potrebna izobrazba našemu delovnemu človeku, ko mu je dana možnost popolnega sodelovanja na vseh področjih družbenega življenja. Zveza prosvetnih društev bo torej morala v bodoče osredotočiti svoje delo na izobraževanje delavcev. Pri izobraževanju pa se bo treba izogibati dveh skrajnosti: učenja abstraktnih svetovnonazorskih problemov in površne dnevne politične agitacije. Govornik je priporočal širjenje splošnega obzornja, vendar preko pozitivnih ved, kakor so ekonomija, sociologija in prirodopis. V ta namen je predlagal, da bi se pri bodoči zvezi osnoval strokovni organ, v katerem bi sodelovali najuglednejši znanstveni in kulturni delavci, ki bi skrbeli za izbiro predavanj, za izdajanje poljudnoznanstvenih del, potrebnih učil in ponazoril. Pri društvih naj bi se osnoval sekcije za izobraževanje. Estetski vzgoji našega delavstva naj bi se naprej služila kulturnoumestniška dejavnost društev. Tudi za to panogo amaterske dejavnosti bo treba nuditi

K EPIGRAMU O KRITIKI CELJSKEGA GLEDALIŠČA

»Dež v pomladanski noči« je napisal kritik, ki je ocenil našega Othella v Ljubljanskem dnevniku. Epigram torej nima nobene zveze z gledališkim poročilom o celjskem Othellu v našem tedniku.

Op. uredništva.

IZ ALBUMOV NAŠIH UMETNIKOV

Obiščite razstavo akademskih slikarjev Darinke Lorenčak-Pavletič in Milana Lorenčaka, ki bo odprta 31. oktobra v prostorih Mestnega muzeja v Celju.

Reprodukcija oljnatne slike Darinke Lorenčak-Pavletičeve: »Mrak«.

Gostovanje srbskega Narodnega pozorišta iz Beograda v Celju

V nedeljo, dne 30. in v ponedeljek, dne 31. oktobra bo srbsko osrednje gledališče iz Beograda gostovalo v celjskem mestnem gledališču. Vsi celjski ljubitelji gledališča se še dobro spominjajo nepozabne uprizoritve Krleževe drame »Gospoda Glembajevi« v izvedbi beogradskih umetnikov v predlanski sezoni. Tokrat bodo uprizorili v Celju dvojce del in sicer v nedeljo popoldne ob 15. uri Bore Stankovića ljudsko igrano »Koštana«, zvečer ob 20. sodobno dramo ameriškega pisatelja Clifforda Odetsa »Premiera v New Yorku« ter v ponedeljek, 31. oktobra popoldne ob 15. uri »Premiera v New Yorku«, zvečer ob 20. uri pa »Koštana«.

Vse štiri predstave so izven abonmaja. Priprani smo, da boste ta dva dneva, ko bomo imeli v gostih bratsko narodno gledališče iz Beograda, prava praznika za celjsko gledališko občinstvo. Pokažimo s polnoštevno udeležbo, da nismo pozabili, s kolikšno ljubeznijo je bil lani sprejet v Beogradu naš gledališki ansambel ob priliki gostovanja z »Mladostjo pred sodiščem«.

Prodaja vstopnic je dnevno od 16. ure dalje, v nedeljo 31. oktobra od 10. ure do 12. in od 13. ure dalje. Rezervirane vstopnice je treba brezpogojno dvigniti eno uro pred pričetkom predstave, sicer zapadejo.

društvom več gnotne pomoči. Poskrbeti bo treba za dostojno ureditev in izgradnjo prosvetnih domov, ki bodo morali v bodoče nuditi streho tudi knjižnici, predavalnici, vzgojni posvetovalnici, klubu itd.

Izvajanjem tov. Albrehta je sledil nagovor predstavnika Zveznega sveta prosvetnih društev Jugoslavije tov. Deleona. Nato pa je tov. Kimovec z daljšo obrazložitvijo predložil v razpravo in sprejem nov statut. Kongres je po krajši razpravi, ki se je nanašala predvsem na naziv bodoče zveze, statut soglasno sprejel, z veliko večino pa tudi naziv, ki se glasi ZVEZA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV SLOVENIJE. Sledilo je gospodarsko poročilo, ki je vsebovalo tudi več predlogov za uvrstitve materialne baze bodočega prosvetnega dela, n. pr. razširitev prosvetnega servisa, zagotovitev prispevkov iz gospodarstva, prepušitev prosvetnih dvoran in podeželskih kinopodjetij prosvetnim društvom in podobno.

Po sprejetju gospodarskega poročila so bile volitve novega sveta Zveze in njenega nadzorstva. Izvoljen je bil 60 članski svet, v katerem zastopajo celjsko področje tov. Kostanjevec (Rog. Slatina) in tov. Andrej Svetek ter Škorjanc Jože iz Celja, v 5 članskem nadzorstvu pa tov. Marica Freetova. Po volitvah je kongres podelil prva odličja Svobode. V celjskem okraju je prejela srebrno odličje libojska Svoboda, med posamezniki pa tov. Arnshek, Lah in Svetek iz Celja, Kostanjevec iz Rog. Slatine ter Toman iz Laškega. Zveza pa bo s podeljevanjem odličij nadaljevala brž ko bo zbrala zadevne predloge.

Pred zaključkom je tovariš Regent v imenu kongresa poklonil jeseniški Svobodi in znak hvalečnosti za gostoljubje in spomin na zgodovinsko zasedanje umetniški kip. Takoj po zaključku pa se je sestal k prvi seji tudi svet Zveze, ki je izvolil tov. Regenta za predsednika in 15 člansko predsedstvo, v katerem je tudi tov. Andrej Svetek. Obenem je svet sklenil podeliti zlato odličje tudi tov. Regentu in tov. Bivku, v imenu kongresa pa je svet poslal pozdravne brzojavke tov. Titu in tov. Kardelju.

Tako je torej potekel izreden kongres Svobod in prosvetnih društev Slovenije, ki je pokazal pot, po kateri naj bi v bodoče naše prosvetno delo usmerili v korak z našim družbenim in ekonomskim razvojem.

G. G.

Ob deseti obletnici delovanja celjskega godalnega orkestra

Deset let je poteklo 12. maja, odkar so kulturniki v Celju proslavili s prvim mitingom osvoboditve naše zemlje. Na tej prvi akademiji je sodeloval tudi celjski orkester, ki ga je pripravil in uveljavil tov. prof. Dušan Sancin. Pod skrbstvom tov. Staše (Milovanović), ki je takrat skrbela za kulturne nastope, so se sodelujoči pripravljali za prvi nastop in so nameravali dati prvo akademijo že 9. maja, a zaradi tehničnih težav je bilo treba prenesti nastop na 12. maj. Dvorana kina Un'on je bila polna ljudi, žejnih in lačnih slovenske besede in glasbe. Akademija je bila pisana, kakor so običajno vse akademije, a vse točke so gledalci in poslušalci sprejeli z viharim odobravanjem. Celjski orkester, današnji orkester »SKUD Ivan Cankar«, je z velikim poletom in navdušenjem igral predvsem domače koračnice, udarne in partizanske pesmi ter spremljal razne točke sporeda. Razume se, da je glasba zelo poživila ves spored. V navdušenju tistih dni so se vrstili tako rekoč miting za mitingom in skoro vedno je sodeloval neumorni celjski orkester. Mitingov nismo šteli, a bilo jih je nesheto.

Polagoma se je začelo življenje normalizirati in tako je tudi celjski orkester pričel z rednejšim študijem. Po tov. Staši je prevzel vodstvo Ljudske prosvete tov. prof. Radovan Gobec. Za časa njegovega delovanja v Celju je celjski orkester sodeloval tudi pri izvedbah Gobčeve kantate »Hej, partizan«, ki so jo dali z velikim uspehom tudi v Laškem, Sošanju in Rog. Slatini. Za to priliko so v orkestru pomagali nekateri člani železniške godbe in drugi. Med tem so se vrnili v Celje nekateri današnji člani orkestra in tako je vodstvo orkestra lahko pričelo s sistematičnim delom. Še vedno se je vodstvo orkestra takrat trudilo, da bi zainteresiralo za stalno sodelovanje vsaj nekatere celjske pihalce in troblice. Ker so se vsi tozadevni poskusi izjalovili, je vodstvo odločilo, da bo zaenkrat orkester nastopal samo kot godalni orkester. Ta ukrep se je izkazal kot pravičen, saj je orkester v tej zasedbi dobil odlične ocene in dosegel prav lepe uspehe.

Orkester ni nikdar in od nikogar dobival stalne subvencije. Tudi priložnostne dotacije so bile pičle. Glede vsega je bil navezan več ali manj sam nase. Lastnega arhiva skoraj nima, tudi ne poseduje nikakega glasbila. Precej notnega arhiva je dobil na posodo od celjske Glasbene šole, še več pa je dirigentova last, ker je dirigent dosti skladb sam prepisal, doaržiral in aranžiral. Na ta način je orkester reševal vprašanje notnega materiala. Orkester tudi nima lastnega lokala in je tudi v tem oziru odvisen od Glasbene šole. Največjo težavo za orkester pa

OPERACIJA ALTMARK v Mestnem gledališču

(Ob reprizi 25. X. 1955)

Literatura, ki jemlje za snov vohunsko službo, ima nešteto ljubiteljev, saj z večjo ali manjšo srečo odkriva tisti strašni mehanizem, ki neugnano in z večjo ali manjšo preciznostjo žene, ustavlja ali pa samo notira življenje premnogh ljudi. Tajne organizacije s svojo obveščevalno mrežo, s svojo vohunsko in protivohunsko službo postajajo obči »pojem«, vseobča stvarnost modernega časa in tako ni nič čudnega, če postaja stanovitni predmet tiste literature, ki v človeku izklopi skoraj vse, razen napete pozornosti. Ta literatura ni ustvarila kaj prida literarno vrednih del, požirajo pa jo tudi takorimenovanj resni ljudje.

Če opisuje resnične stvari po resničnih predlogah, če ne jemlje predmeta samo iz smetišnic raznih FBI,

Režiser in scenograf Sveta Jovanović

IS, GPU, SD in kar je še pomembnih tajnih služb, ki so jih doslej organizirale velesile zato, da bi obdržale svoj imperij ali pa da bi ga ustvarile, je konec koncev tudi vredna branja in ne spada v »hinterreppreliteraturo«. Če je povrhu tehnika pisanja taka, da knjige ne moreš odložiti, dokler je ne prebereš, potem, bogme, si avtorju lahko v res-

nici hvaležen. Sicer pa se iz materiala tajnih služb lahko napiše tudi delo trajne vrednosti. Tako mi iz spomina ne gre sovjetski avtor Smirnov, čigar »Spiljona Kenta« smo brali pred vojno in se iz njega tudi marsikaj naučili. Dovolj: kakor ljudje srednjega veka niso mogli prebiti brez viteškega romana, ljudje 18. in 19. st. ne brez potepuške in razbojniške literature, tako si je človek 20. stoletja prisvojil v svoj duhovni svet detektivsko in vohunsko literaturo. To je, če hočete, moderniziran Pegam in Lambergar, tista prapotreba človeka, da je tudi v literaturi pričujoč bolj ali manj okrutnemu turnirju med dobrim in zlom.

Ali nam bodo Marodičevi ljudje ostali v spominu? Najbrže da ne, tudi če bi jih učiovečili igralci takih kvalit, kakršni je mogočni znanec filmskih dvoran vsega našega planeta Erick v. Stroheim. Vendar nekaj bo od igrice le ostalo, ker nam pokaže nemško tajno službo tako, kakršno si predstavljamo. Brezobzirne so sicer vse, kajti v boju za obstanek gentlemanske-like ne šteje, toda nemška! Škoda besedi, če bi prav ta čas spet ne doživljali znamenj, ki kažejo, da volk diako menja, narave pa ne. Nemcem pa se že spet krepko kaže prava volja diaka (za primer iz zadnjega časa izjava gestapovskega zdravnika v Auschwitzu, ki so ga Rusi pred kratkim poslali domov!). Dramaturg Grün je zapisal prave besede: Razčlovečenje. To je tisto, kar se z nemškim imperializmom in napuhom ne sme zgrniti nikoli več nad človeštvo, to je tisto, česar ne bi smeli pozabiti. No, Dolnarjeva igra nam je to povedala, ne sicer z mogočnim igralskim registrom, a vendarle je oživel pred namj takle nečloveški spak, ki ga lahko zasovražimo. Da ni še bolj oduren, je kriv tudi avtor. Von Lorenz je žal za pisalno mizo tudi sam postal tenak kakor dossier, ki mu ga prinaša major Wulf. Krošlov Wulf je brez potrebe obložen z moralističnimi kompleksi. Za takle komad bi bil brez škode docela »razčlovečen«. Zato ima tudi Krošlova igra prenehke, skoraj simpatične poteze.

Ljubavni par, ki ga igrata Božič in Krošlova, je žrtve onih dveh. Da nas njuna žrtve bolj neposredno ne pretrese in gane, je verjetno kriva zgolj naključna zveza med njima. Ničesar nimam zoper naključje v literaturi, saj tudi realistična ne shaja brez njega (prim. Balzac, Lukacs). Njuna ljubezen sama na sebi se zares razvija s filmsko naglico in tako se nam zdi, da ji manjka pravih tragičnih osnov, z drugo besedo. Linderjev samomor je prav tako slabo utemeljen, kakor Susina zaljubljenost. Tako ljubezen je težko prav zaigrati in to se je Božiču in Krošlovu poznalo. Vendar sta se oba potrudila, da bi obe človeški shemi dobili življenjski sok. Pri tem je Božič pokazal malce prehladno igrjo in manj iznajdljivosti, medtem ko je Krošlova dala iz sebe mnogo več.

Režiser in inscenator je skušal podpreti šibke temelje delca s pomenljivo, domiselno sceno. Prva scena je nakazala mračno germansko arhitekturo, ki so jo nacistični arhitekti slavili kot izraz starega germanstva, in s tem ponazorila okolje, v katerem se je tragedija zasnova. Iz peklenke črnice in krvavoderetih rekvizitov prve scene nas je inscenator s finim občutkom za govorico barv in linij postavil v mediteransko milino sonca, plavega neba in morja. Obe »srečni« sceni, polni ljubkih in okroglih malenkosti, od katerih je odvisna človeška zadovoljnost, če že ne sreča, pa požre strahotna zadnja scena, ob kateri se hipoma zaveš, da je to morišče, klavnica, praznina, smrt, nič.

Cesar Sveta Jovanović ni mogel dati kot režiser je dal kot inscenator. Kot režiser pa ni mogel dati, ker igra vendarle ni povsem prebila metamorfozo iz slušne igre v gledališko.

Opozorila je vreden Gledališki list z mnogimi zanimivimi članki, med katerimi omenjam uvodnega, ki ga je napisal upravnik Gradlišnik, Grünovega o delu in pisatelju in oba članka za 60-letnico Josipa Vidmarja. Za ljubitelje gledališča pa razgovor med Craigom in Stanislavskim.

T. O.

krat tedensko vaje (razen v juliju in avgustu), mnogo je bilo tudi izrednih vaj. Od prvotnih 9 članov je orkester narasel do današnjega števila. Razume se, da se je kvaliteta orkestra in njegovih nastopov v teh desetih letih zelo dvignila, sicer ne bi bilo možno, da se je orkester leta 1950 (ob velikem tekmovanju SKUD v Beogradu) tako močno afirmiral, saj je dobil prvo nagrado v državi.

Slavnostni koncert bo v ponedeljek, 7. novembra ob 20. uri v Narodnem domu. Spored obsega naslednja dela: B. Ipavec: »Serenada«; J. Haydn: »Simfonija št. 6« in E. Grieg: »Koncert za klavir in orkester«. To pot bo solistinja naša priznana pianistka prof. Hilda Horak-Cas, prof. na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Prof. Horakova je naša najboljša pianistka, ki je žela prav lepe uspehe tudi v tujini in običajno spremlja našega violinskega virtuozia I. Ozima. Orkester, ki ga bo vodil prof. Sancin Dušan, bo pomnožen z nekaterimi celjskimi pihalci in troblici ter s člani Mariborske filharmonije. Predprodaja vstopnic v Glasbeni šoli.

DOMINIG

(Črtico je napisal naš poseben dopisnik iz inozemstva, Zeljko Takač.)

Nekega večera v prvih dneh mojega bivanja v tem neznanim mestu sem se sprehajal po glavni ulici. Gost vele-mestni promet, razsvetljene izložbe, utripajoče svetlobne reklame v vseh barvah visoko nad glavami sprehajalcev, so me privlačili. Ljudje so si od-dahnil od rahlo nagubane površine Egejskega morja in s snegom pokritega Olimpa.

Vse je bilo za mene še novo, pro-dajalci kart za loterijo in hipodromske stave, peki mlade koruze, ki so ponu-jali svoje specialitete, trgovci na drob-no, ki so razsvetljevali svojo priročno trgovino s karbitno svetilko ter po-nujali od pečenih mandeljev in slane graha do ameriškega žvečilnega gumija. Zaustavil sem korak ob slepem mu-

šico, vendar sem bil prepričan, da je izviran ples popravljal z lastnimi kretnjami in skoki.

Za sosedno mizo je sedela čedna de-klica. Imela je kratko ostržene lase, rjavo-rdečkaste barve, ki so se zalo prikladali njenemu podolgovatemu li-cu. Plave mirne oči so se zazrle na kozarec vode pred njo na mizi.

Skrivaj sem jo opazoval. Bila je brhke postave. Izpod dolgega belega krila so gledali beli čevljički in komaj opazno udarjali v taktu. Ne vem če sem jo gledal samo nekaj minut ali celo manj, toda ona je naenkrat občutila moj pogled in obrnila glavo. Bilo mi je nerodno da me je zasačila, vendar sem v zadnji izsilil nasmeh, češ, naj mi onrosti. Tudi ona se je nasmehnila.

Celjske bodice

KOLORADSKI HROŠČ MODRUJE

Sem slišal, da prešmentani krompir ljudem nevedne brige letos dela. Nemara ga požrl je sam hudič, tako jezi se gospodinja Špela.

Dovolj rodila ga je zemlja res in stradajo ga le na trgu štanti. Proizvajalci zviti tu so vmes in pa še drugih vrst manipulanti.

No, meni to se prav prijetno zdi, da vame se nihče več ne obrega. Mar odpušteni so mi grehi vsi? Ze mir nedolžnosti v srcu mi sega.

Spoznali ste, ljudje, resnico to, da majhen le škodljivec sem. krompirjev. Od mene večjih je gotovo sto, ki strah od vseh potrošniških revirjev.

TURSKA KAVA

V gostilni Pri veseli Mici kjer maligane točijo, tam kmetje, delavci in škrici si z vincom grla močijo.

Nazadnje tam še turško kavo si žejni človek poželi, ko pa dočaka jo s težavo, začudenje ga spreleti:

Naprstnik komaj črne vode, ki žindra ji na dnu sedi? Upravnika naj vrag pobode, če vredna je kovače tri!

In človek se jezi na Turke, ki čorbi dali so ime, in brz mu je dovolj te burke, svoj davek plača in že gre...

MED SLIKARJI:

»Hočeš dober model?«
»Ne, tvoje žene sem že sit!«

ZANIMIVOSTI

ZDRAVNIKI SO POMLADILI STARČKE

To je bilo seveda v Ameriki. Tam so zdravniki zbrali skupino starcev od 70 do 93 let, ki so bili fizično popolnoma zdravi, drugače pa so kazali vse znake globoke senilnosti. Bili so razdražljivi, nestrpni, prepirljivi, zagrenjeni in včasih v globokih duševnih depresijah. Tem starcem so vbrizgali injekcije sintetskega steroidnega hormonskega preparata, ki so ga dobili iz moškega spolnega hormona.

Dva dni potem so se že pokazale spremembe. Starčki so dobili močan apetit, začeli so se lepše oblačiti, krasiti svoje sobe in paziti na svoj zunanji izgled. Naenkrat niso bili več otožni in osamljeni; in so celo organizirali kegljaško tekmovanje. Vsi brez razlike so se začeli prilizovati bolničarkam in

tekmovati za njihovo naklonjenost. Na kratko, postali so mladeniško vitalni.

Cez mesec dni so terapijo opustili. Spet so pacienti izgubili apetit, kegljanje je prenehalo in dekleta so pustili pri miru. Nek triindevdesetletnik, ki se je med terapijo pritoževal, da neka bolničarka noče biti ljubezniva z njim in delal celo ljubosumne scene, naenkrat žensko sploh opazil ni več. Na isti skupini starčkov bodo sedaj poizkusili 3 do 4 letno terapijo v manjših dozah.

V DALJNJI BODOČNOSTI LJUDJE NE BODO GOVORILI

Učenjaki so mnenja, da bo čez 5 milijonov let človeška pamet tako razvita, da takrat ljudje sploh ne bodo več govorili, ker bodo znali brati misli in jih kot radiostanice tudi širiti. Takrat bodo ljudje sposobni računati bolje kot današnji najboljši »elektron-ski možgani«.

To je vse lepo, vendar nas sedanje ljudi, s tolikimi skrivnostmi, tako javno čitanje misli prav nič ne mika.

VLADA, KI IMA 63 MINISTROV

Da ne bi mislili, češ to je sigurno Mehika, ki je znana po velikem številu generalov. Ta država je v Evropi, in sicer Zahodna Nemčija. V Nemčiji ima kancler Adenauer okoli sebe 62 ministrov, on sam pa je triinšestdeseti, kar je tudi svojevrsten svetovni rekord.

PREHITEL GA JE

Zivnozdravnik dà slugi nek prašek in cevko z naročilom: »Stresaj prašek v cevko, daj cevko bolnemu konju v gobec in mu pihni prašek v grlo.«

Cez nekaj časa pride sluga iz hleva s strašno nakaženim obrazom. »Kaj pa se ti je zgodilo?« — vpraša živnozdravnik.

Sluga: »Konj je prvi pihnil.«

VEČNA LJUBEZEN

Kuharica: »Janez, ali me boš večno ljubil?«

Vojak: »Še dalje; do konca vojne.«

DOBRO MU JE POVEDAL

Včera sem v potoku vlovil ribo, ki je bila tako dolga, kot moja noga. Jaz pa predvčerajšnjem eno, ki je bila tako velika, kot vaš jezik.

VOJNA POROKA

— Kaj, z vdovo ste se poročili? Ima otroke?
— Hm, ne vem; to sem v naglici po-zabil vprašati.

VELETRGOVINA S TEHNIČNO ŽELEZNINO IN KOVINSKIM BLAGOM UVOZ—IZVOZ »KOVINOTEHNA«

Celje, Mariborska cesta 13

P. p. 88, telefon h. c. 21-22, 21-73, 21-75, 21-76

razpolaga v bogato sortiranih zalogah z vsakovrstnim blagom kovinskega porekla. Postrežba strokovna in po pravilu solidnosti. Cene zmerne. Uvažamo in izvažamo proizvode metalurgije in kovinsko predelovalne industrije. Priporočamo trgovske usluge vsem zainteresiranim v prepričanju popolnega zadovoljstva.

— 151 —

Toda Eizinger, ki je Celjane izpodrinil na Ladislavovem dvoru, je imel kratkotrajno srečo. Mladi kralj Ladislav je bil nezadovoljen z ošabnim plemičem, pa tudi z vsemi, ki jih je le-ta spravil na visoka mesta. Tudi ljudje, predvsem meščani, so jih sovražili.

Ulrik je pustil na Hrvaškem Vitovca, ki se

— 152 —

Ulrik je na dvoru ponovno začel izvajati svojo politiko. Hotel pa si je podvreči tudi Ogrsko. Povezal se je z Jurijem Poděbradskim in začel ispodrivati Hunjate. Jezilo ga je, da je Hunjadi pomagal Eizingerju, pa tudi to, da ni hotel poročiti svojega sina Matijo s celjsko knežjo Elizabeto. Pridobil je še pa-

Priredil:
Jurček Krašovec
Ilustriral:
Tonček Skok

— 153 —

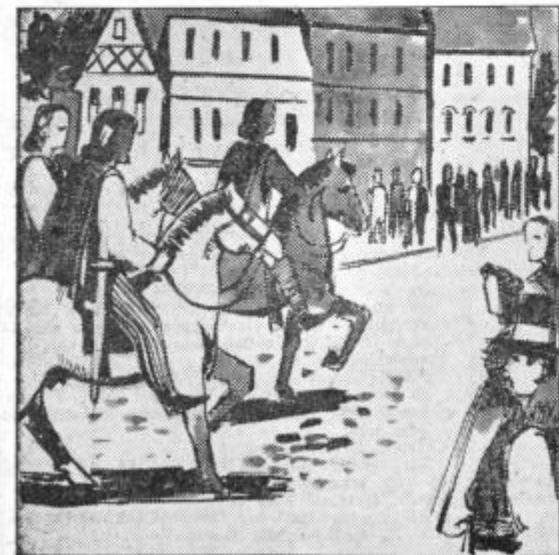
Ponoven spor s cesarjem Friderikom je Ulrika spet pobotal s Hunjadom. Sklenila sta zavezništvo in obnovila zaroko med Matijo in Eelizabetho. Tej zaroki je kmalu sledila tudi poroka.

Politika tistih časov je narekovala včasih kaj čudne poroke. Elizabeta je takrat imela

— 154 —

Položaj v južni Evropi je takrat obrnil notranje dogodke v avstro-ogrski državi. Turška sila, ki jo je vodil Mohamed II., je prodrla od Carigrada in si podjarmila večji del Brankovičeve Srbije.

Jurij Branković je pribežal na Dunaj in prosil kralja Ladislava ter Ulrika za pomoč.

je boril za njegovo bansko čast, sam pa zbral okoli tisoč konjenikov in se napotil proti Dunaju.

H koncu februarja 1455 je vkorakal na čelu svojega številnega spremstva na Dunaj. Dunajčani so ga navdušeno pozdravljali in to prav tisti, ki so ga pred dvema letoma s kamenjem pregnali z dvornega mesta.

Eisinger se je moral umakniti.

latina Gorjanskega in vojvodo Iločkega. Dogovorili so se, da bodo složno nastopali v ogrskih zadevah. Tudi kralja Ladislava je navdal z nezaupanjem do Hunjadina, da je le-ta moral na zagovor pred kralja, toda ni se upal v Dunaj, ker se je bal Ulrika, ker je čul, da ga hoče Celjan spraviti s pota. Ostal je zastražen s svojimi vojščaki izven mesta in se tu pogovoril z mladim kraljem.

komaj trinajst let, ko je kot poročena žena prišla v grad Hunjad na Erdeljskem. Toda tu je takoj močno zbolela. Tri mesece je mučila neozdravljiva bolezen in v cvetu dekliških let je podlegla.

Zadnji otrok Ulrika celjskega je podlegel smrti. Ulrik je bil zdaj brez naslednikov. To ga je močno žalostilo, skrbi pa mu je vlila tudi prenapljena pogodba s Habsburžani, ki so si obetali celjsko dediščino.

Upal je, da bosta oba sorodnika uslišala njegovi prošnji, toda prišel je ob nepravem času. Ladislav in Ulrik sta se ravno pripravljala na vojno s cesarjem Friderikom, ki Ladislavu ni hotel vrniti ogrske krone in mnogih gradov. Svetovala sta mu, naj se s Turki pogodi. Branković je potrt zapuščal Dunaj in svojega zeta, ki ga je pustil na cedilu. Ni mogel razumeti, da sta oba oblastnika dala prednost notranjemu sporu.

